JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS-, EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1860. Woensdag, 25 Januarij. N°. 7.

Hoofd-Bureau. Te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; te *Samarang* bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija* bij LE ROY & Co., te *Pasaroean* bij WEIJERMANS & Co., te *Cheribon* bij BLOK & RUZETTE; te *Tagal* bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te *Soerakarta* bij VELTMAN & Co.; te *Madioen* bij G. A. HOGENRAAD; te *Padang* bij H. R. VAN WIJK, Rzn.; voor de *Buitenbezittingen* bij de Agenten der Stoomschepen van den Heer W. CORES DE VRIES en voor *Nederland* bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te Amsterdam.

Per ... jaar voor *Batavia* ... f 12,50.
» » » » *Java* ... » 15,
» » » » *Buitenbezittingen* ... » 17,50.
» » » » *Nederland* ... » 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de Vijf woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling 25 » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee
BIJVOEGSELS.

Bij het ter perse leggen dezes was de **mailboot** juist op de reede gekomen.

Geen belangrijk politiek nieuws. Het congres zal worden gehouden; de uitgenoodigde mogendheden hebben de uitnoodiging aangenomen.

Advertentiën.

Getrouwd:
C. C. HOMBURG, van *Riouw*.
en
C. O. ANDRÉ.
ARNHEM, 12 October 1859. (216)

Getrouwd:
A. M. E. VAN DEVENTER.
en
K. M. A. VARKEVISSER.
BATAVIA 16 *Januarij* 1860. (189)

Bevallen van eene DOCHTER, *A. C. van Vesreen, Carter.*
TJILINGSIE 21 *Januarij* 1860. (255)

Heden bevallen voorspoedig van een ZOON, *G. J. W. C. van der Meulen, Loman.*
BATAVIA, 24 Januarij 1860.
Eenige kennisgave. (262)

Op den 30 December a. p., overleed te *Plantoengan*, de heer *L. A. de Lanoy*, in leven administrateur der Suikerfabriek *Siegong Cheribon.* (256)

Op den 7 dezer overleed te Ngawie, de WeldEdel Gestrenge heer Mr. ***W. H. Mulock Houwer***, in leven Lid van den Raad van Justitie te Soerabaija, betreurd door zijne achtergelatene betrekkingen.. (236)

Op den 11den dezer ontsliep in den ouderdom van 66 jaren, mijn geliefde Vader *G. F. Enger*, diep betreurd door zijne Weduwe, kinderen en Behuwdkinderen.
DJOCJOCARTA, 13 Januarij 1860. G. F. ENGER.
Algemeene kennisgave. (226)

Op den 13den dezer, overleed alhier in den ouderdom van ruim drie-en-zeventig jaren, de WelEd. Gestrenge Heer *C. F. Gijsbers*, in leven Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, gepensioneerd zoutpakhuismeester, diep betreurd door zijne nagelatene betrekkingen.

Uit aller naam
W. F. GIJSBERS.
BATAVIA, den 25 Januarij 1860. (239)

Op den 21 Januarij 1860 overleed te Tjipannas, ons dierbaar kindje ***Margaretha Catharina Elisabeth,*** in den ouderdom van ruim 18 maanden.
W. J. PAHUD.
M. J. PAHUD.
van Es.
(241)

Heden overleed alhier de heer ***J. Bos***, gezagvoerder van het stoomschip *Tjitarum*.
Ik verlies in hem een dienaar van onkrenkbare trouw gepaard met onvermoeibare ijver voor mijne belangen. Die hem kende werd zijn vriend.
RIDDER A. DE STUERS.
BATAVIA, 24 Januarij 1860. (246)

Op de Vendutie

van Vrijdag 27 Januarij,
zullen de Ondergeteekenden mede verkoopen:
50 kisten
JAP. SOYA.
(210) GEBRS. ROSELJE & Co.

Vendutie

op Vrijdag den 27 Januarij 1860,
voor het Commissiehuis van
Gebrs. ROSELJE & Co.,
van 100 VAATJES PAS AANGEBRAGTE
SPUIKE BOTER,
100 STUKS KAZEN,
een klein partijtje
PUIKE CHAMPAGNE,
van het echte merk „*Jacquesson & Fils*,"
op heele en halve flesschen,
MUSCAAT- EN FIJNE ROODE WIJNEN,
een wel gesorteerd **factuur**
KOEK-, BANKET- en SUIKERWERK.
Waarloos Fransch
WIT PORCELEIN,
als
Schalen, Borden, etc., in gesorteerde kavelingen geschikt ter completering van Serviesen.
ENGELSCHE

Tafellampen,
GLASWERK,
Wit Katoen in diverse kwaliteiten, **Satin de Laine, Tricot,** diverse **Lijnwaden, Tafel- en Servetgoed, Handdoekgoed,**
POSTPAPIER,
PRECIOSAS, etc. (209)

OP DE VENDUTIE

van Vrijdag, den 27sten dezer,
voor het **Sterfhuis** van den Chinees
LIE ABOEN,
zal worden verkocht:
eene aanzienlijke hoeveelheid
JATTIE BALKEN, PLANKEN,
KROMHOUTEN, DUIGEN,
Dakribben, Latten, Spijkers,
Kalk, Dakpannen, Hoepel-ijzer,
een groote partij nieuw Vaatwerk, als:
ARAK- EN WATERLEGGERS,
Specerij vaten, allerhande Gereedschappen en
BANKSCHROEVEN, DOMMEKRACHTEN,
aambeelden en een Amerikaansche
IJZEREN POMP, geheel compleet.
Alles zonder Reserve.
(252) J. SPEET.

VENDUTIE

Donderdag 26 Januarij 1860,
voor een **HUIS** op Kampong ***Bali*** nabij de brug van *Kramat*, door
Van Slooten, Morgan & Co.,
van eenen netten
INBOEDEL,
bestaande uit: **Spiegels** en **Schilderijen, Hang- en Tafellampen, Stoelen, Tafels, Kasten, Ledikanten, Canapés, Matten.**
Porcelein, Glas-, Cristal- en Aardewerk.
2 MYLORDS,
2 SPANNEN WAGENPAARDEN.
tuigen, etc., etc., (195)

Op Vrijdag den 27 Januarij aanstaande,
zal voor het Commissiehuis van
Gebrs., Roselje en Co.,
voor rekening van belanghebbenden,
zonder reserve.
Publiek worden verkocht:
19 stukken zwart Satin de Laine.
16 „ „ Tricot.
en
52 *Karaat*
LOSSE BRILLANTEN VAN HET ZUIVERSTE WATER. (257)

VENDUTIE

op Maandag, den 30 Januarij 1860,
voor het Commissiehuis van
JOHN PRYCE & CO.,
à 4 pCt. Vendu-salaris,
van:
600 riem Papier,
78 vaatjes SPIJKERS, } min of meer
39 „ LOODWIT, } beschadigd.
50 kistjes SLA OLIE,
3 groote WEEGTOESTELLEN,
TOUWWERK,
47 vaten Roman CEMENT,
LIJNOLIE,
ZWARTE VERW,
Benkoelen TABAK,
een groote partij IJZEREN KEUKENGEREEDSCHAP, PLEET- en CRISTALWERK, een *Ruiterstandbeeld* van *Willem den Zwijger*, diverse MILITAIRE GOEDEREN, waaronder Lakensche Pantalons voor suppletie troepen, enz., enz.
(249)

De geannonceerde verhuur van het land *Pondok Klappa*,
zal plaats hebben:
op den 31 Januarij aanstaande,
ten 10 ure 's voormiddags,
en de HUUR eindigen op ultimo Junij 1866.
De fungerend Notaris,
(259) N. D. LAMMERS VAN TOORENBURG.

VENDUTIE
Op Maandag den 30 Januarij 1860,
wegens vertrek,
ten huize van den Heer
R. J. A. PLUMP,
op Tana Abang,
DOOR
Gebrs. ROSELJE & CO,
van eenen kleinen doch uiterst netten inboedel, bestaande uit: **Canapés, Fauteuils, Stoelen, Kasten, Speeltafels, Toilet, Consoles.** enz. alles van
MAHONIJHOUT.
Wijders:
IJZEREN LEDIKANTEN,
Spiegels, Schilderijen, Lampen, Porcelein-, Zilver-, Pleet- en Cristalwerk.
Drie spannen bijzonder hardloopende
WAGENPAARDEN, als:
Een span bruine **Macassaren,**
Een » **Preanger** schimmels,
Een » ijzer schimmels,
EEN MYLORD,
een **Palanquin, Wagentuigen,** waaronder
een met Berlijnsch Zilver gemonteerd
en zoo goed als nieuwe **Kadogangs**, **Martevanen,** enz. (258)

Op de Vendutie
van Maandag den 30 Januarij 1860,
zal zonder reserve *worden verkocht :*
Een groot factuur
PARFUMERIEN,
van het bekende merk: „John Gosnell & Co.,"
bestaande uit:
Esprit de Rose,
Essence Bouquet,
Lavender Water,
Toilet-Zeep in verschillende soorten,
etc., etc.
Verder:
HAAR-, NAGEL- EN TAND-BORSTELS.
Deze Parfumerien zullen verkocht worden bij **kleine** en **geassorteerde kavelingen.**
(248) JOHN PRYCE & Co.

VERKOOP VAN EEN SCHIP.
Op Dingsdag den 31 Januarij 1860,
zullen de ondergeteekenden publiek verkoopen voor een der Recherche pakhuizen aan den *Kleinen Boom,*
het gekoperde en kopervast Nederlandsch Fregatschip
STAATSRAAD BAUD,
kapt. T. de Jong,
groot 326 lasten,
zoo als het is liggende ter reede van *Batavia,* zoomede deszelfs inventaris, als: RONDHOUTEN, ZEILEN, STAAND- en LOOPEND TUIG, TOUWWERK, ANKERS, KETTINGEN, Restant PROVISIEN, enz., enz.
De **VENDUTIE** zal beginnen ten **9 ure,** zullende het schip ten **10 ure** worden verkocht.
(205) JOHN PRYCE & Co.

Op Dingsdag 31 Januarij
aanstaande, zal ten Kantore van den fungerenden Notaris te Meester-Cornelis,
N. D. Lammers van Toorenburg,
in het openbaar aan den meestbiedende worden
VERHUURD HET LAND
PONDOK KLAPPA,
GELEGEN TUSSCHEN
Meester-Cornelis en Bekassie.
De voorwaarden liggen ter lezing ten Kantore voornoemd. Gadinghebbenden zullen **twee solide borgen** moeten voorbrengen.
(200)

VENDUTIE
Op Dingsdag 31 Januarij en Woensdag 1 Februarij,
wegens vertrek ten huize van den heer
H. C. WILMANS,
op Kramat
door
CASSALETTE & C°.
Van eenen keurigen, en uiterst wel geconserveerden
INBOEDEL,
bestaande meerendeels uit:
Mahonijhouten Meubelen,
als:
AMEUBLEMENTEN voor Salon en Boudoir, Canapés, Valtoires, Kasten, en étageres; Tafels, Consoles en Knapen met Marmeren bladen. Een fransch Ameublement met rottingwerk, eenige ingelegde Singapore MEUBELEN,
Voorts:
zeer fraaije
SPIEGELS EN SCHILDERIJEN,
Kroonen, Lampen, Pendules, Marmeren vazen, Kristal, Pleet- en Zilverwerk; Een Chineesch
Porseleinen Eetservies.
EEN BILLARD,
zoo goed als nieuw.
WIJDERS:
9 Spanen hardloopende Wagenpaarden, waaronder
1 SPAN GROOTE PREANGER SCHIMMELS.
Een uitmuntend goed dames-rijpaard en 3 Bendiepaarden.
WAGENS,
als:
1 Coupé, 1 Mylord, 1 Handwagen en
EEN BENDIE.
Wagentuigen. Zadels enz.
Melkgevende en bezette Koeijen, waaronder één van
BENGAALSCH RAS.
Eene fraaije Collectie BLOEMEN in
potten, enz.
REGELING DER VENDUTIE:
Op Dingsdag: de Wagens, Paarden, Koeijen, Keukengereedschappen, enz.
OP Woensdag: de Meubelen, het Billard, enz. binnenshuis.
Geen goederen kunnen worden bijgebragt.
Alles Zondag 29 Januarij te bezigtigen. (218)

De Ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van Woensdag, den 1sten Februarij voor rekening van belanghebbenden verkoopen:
Eene partij Amerikaansch Meel.
100 vaten Pale Ale.
1 kist gedrukte Moeselien.
80 vaten Harst.
Eenige bijzonder fraaije SCHILDERIJEN.
Twee kisten ENGELSCHE ZADELS.
Circa 300 stuks DJATIEHOUTEN BALKEN, van elf voet lengte,
enz. enz.
(254) ABEELEN, DENNISON EN Co.

In de eerste helft der maand Februarij 1860, den dag nader te bepalen, zal te *Passaroean,* publiek worden verkocht:
een Kapitaal Woonhuis met Erf,
toebehoorende aan den Heer *N. Coblijn*, gelegen in de Keban Sarie, aan den grooten weg naar Malang, bij de alon-alon, wijk Lt. D., No. 478.
Informatiën zijn te bekomen bij de Heeren *A. van der Vlugt* te Passaroean en *P. Vos* te Soerabaija. (198)

VERKOOP VAN EEN SCHIP.
Op een nader te bepalen dag, zal te **Soerabaija** worden verkocht:
Het Ned. Ind. Brikschip
„HENRIETTE",
gebouwd in 1857 ladende plus minus **4500** picols, (**493** gemeten Lasten) nieuw gekoperd in December ll. met 30 en 28 once metaal, Kopervast en voorzien van een volledigen **Inventaris.**
Alhier dagelijks te bezigtigen.
Nadere informatiën, bij
de Agenten
(215) SCHIMMELPENNINCK & Co.

Pas ontvangen van *Parijs:*
Een factuur prachtige
SPIEGELS,
MEDAILLON - SPIEGELS,
SCHILDERIJEN,
in verschillende grootte met Supports, geëncadreerd naar den laatsten smaak.
(211) A. BEDIER.

BRANDON & CO.,
berigten bij deze, dat zij eene overeenkomst hebben gesloten met den Heer **H. CHASTEL**
van *Rotterdam*, tot het ***confectioneeren***
van
HEEREN KLEEDINGSTUKKEN,
en alles wat tot dat vak behoort.
De Heer H. CHASTEL in de laatste tijden *Parijs* en *Londen* bezocht hebbende, heeft de **Nieuwste Eleganste en Confortabelste Modellen** mede gebragt, alsmede de fraaiste en fijnste LAKENS, superfijne SATIN DE LAINE en TRICOT en eene prachtige keuze der Nieuwste VESTENSTOFFEN en Heeren MODE-ARTIKELEN.
De Heer H. CHASTEL blijft zich occuperen in het
Magazijn op Rijswijk.
(219)

S. W. VAN HOGEZAND,
Stadhuisplein.
Ontvangen per het Schip **Jacob,**
puike, puike Nieuwe
HARING.
(207)

ALLSOPP'S PALE ALE.
JEFFREY'S EDINBURGH ALE.
MAZETTI ALE & PORTER.
heele en halve flesschen.
(181) ABEELEN, DENNISON & Co.

Bij
WINSSER, DE LANGE & C°.,
opvolgers van **VAN DER MEULEN & C°.**
verkrijgbaar:
PUIKE EDAMMER KAASJES,
pas aangebragt. (161)

In Commissie ontvangen:
DEPOKSCHE DAKPANNEN,
bestellingen op dit prima soort Pannen, als ook
STEENEN;
waarvan de monsters ter bezigtiging liggen, worden aangenomen bij
(264) VAN RIET & TER GOUW.

---

van Riet & ter Gouw.
Ontvingen wederom:
SUPRA FYN
BILJARD LAKEN.
(265)

Pas ontvangen:

	Engelsche, zegen of bendij en wagen JASSEN	à ƒ 26.—
do.	Sluitende dikke JASSEN voor paard rijden of voor koetsiers	à ƒ 10.—

Contant.
(220) ABEELEN, DENNISON EN Co.

Théâtre Français de Batavia.

Avec la permission de M. le Resident.

VENDREDI, 27 Janvier 1860.

5me représentation du 3me mois de l'abonnement.

DON PASQUALE.

LUNDI, 6 Février 1860.

Au bénéfice de Mr. et Mad. GUILLE.

1e. représentation de

MARIE DE RUDENZ.

Grand-Opéra en 4 Actes et 8 Tableaux.

Le Directeur Gérant,
(229) VAN KINSBERGEN.

WISSELS OP HOLLAND,

bij
(199) B. KOPERSMIT EN Co.

Aan Ouders en Voogden.

Van meer dan eene zijde is den ondergeteekende ter kennisse gekomen, dat van het laatste **Verslag van den staat van het schoolwezen in Nederlandsch-Indie, afgesloten onder ultimo 1858,** gebruik wordt gemaakt ter bevestiging van gezegden, welker strekking gemakkelijk is te raden.

Hoe afkeerig ook van Instituteurs-advertentien, en ofschoon overtuigd, dat de bloei eener school niet afhangt van het oordeel van dezen of genen, acht de ondergeteekende zich echter thans verpligt te verklaren, dat genoemd verslag, ten aanzien zijner inrigting, eene onjuistheid bevat. Hij werd, toen een der Heeren Commissarissen voor de particuliere scholen in dat jaar zijne school bezocht, niet door **een**, zoo als daar wordt vermeld, maar door **drie** in Europa geëxamineerde onderwijzers bij gestaan, **gelijk dit ook thans het geval is.**

De ondergeteekende vertrouwt, dat de bedoeling, met welke men zich op voormeld verslag beroept, door deze toelichting wel zal verijdeld zijn.

VERHULP.

BATAVIA, 19 Januarij 1860. (197)

Bij WINSSER, DE LANGE & Co.,

opvolgers van

VAN DER MEULEN & Co.

Verkrijgbaar:

Verschillende soorten ROODEN WIJN, waaronder: ECHTE BAOUR MEDOC op fust en afgetapt; CHATEAU LA TOUR ST. ESTEPH; CRUSE ET FILS FRÈRES en meer andere voor goed bekende merken. ECHTE Ve. CLIQUOT en het gerenommeerde merk MOREZET-HUET. BOURGOGNE HERMITAGE en MUSCAT FRONTIGNAN VIEUX.

Beste MADERA en PORTWIJN op *heele* en *halve* flesschen. TENERIFF WIJN, ECHTE COGNAC en BARCELONA BRANDEWIJN.

Alle soorten van goed BIER, waaronder het bekende DUBBELD PRINCESSEN VALKBIER op *heele* en *halve* kruiken. ECHT BAIERSCH BIER van *Th. Ehmann* te *Kitzingen*. ALSOPP'S PALE-ALE.

RIJNWIJNEN op *heele* en *halve* flesschen waaronder de zoo gunstig bekende merken *Carte blanche, Möselblumchen* en *von Dem*. ECHTE MOESELWIJN.

FRANSCHE SIROPEN, VRUCHTEN op WATER en op BRANDEWIJN. HOLLANDSCHE MORELLEN OP BRANDEWIJN, FOCKINK - LIKEUR en ELIXER. ECHTE JAMAICA RUM, FRANSCHE en HOLLANDSCHE AZIJN. KRUIDEN AZIJN. ABSINTH SUISSE en KIRCHWASSER CHERRY-CORDIAL.

VERSCHE PROVISIEN in blik van *Nieuwenhuijs, Alberdingk Thijm* en *Schalenkamp*. GEDROOGDE GROENTEN in Stopflesschen. INGELEGDE GROENTEN in Stopflesschen dezer dagen ontvangen, als:

BLOEMKOOL
ANDIJVIE
ROODE KOOL
ZUURKOOL
[illegible]BOONEN
[illegible]CIE BOONEN
[illegible]SELSCHE SPRUITJES.

Pas aangebragte:

Nieuwe Haring en Ansjovis

BOMBAY UIJEN.

AMERIKAANSCH MEEL in trommels voor huislijk gebruik. SAMARANGSCHE en ENGELSCHE BESCHUITJES in *heele* en *halve* trommels. WATER CRACKERS.

Alle soorten van KOEK, BANKET en SUIKERWERK, CASPER FLICKJES, ECHTE DEVENTER KOEK.

MORILLES en CHAMPIGNONS, MACARONI en VERMECELLI.

UITGEZOCHTE PADANG KOFFIJ voor huislijk gebruik. EIKEL KOFFIJ in Stopflesschen. BESTE CHINESCHE THEE, enz., enz. (160)

ENGELSCHE PLEETEN

BENDIJ EN WAGEN TUIGEN.

(180) ABEELEN, DENNISON EN Co.

S. BOZENBOOM,

(Rijswijk).

Pas ontvangen eene keurige factuur:

LAKENS, TRICOT,

VESTEN STOFFEN, BORDUURSELS, GALLON,

en verdere artikelen voor Officieren en Ambtenaren.

Nieuw assortiment **Hemden, Dassen, Boorden, Zijden en glacé Handschoenen, zwart en gekleurd Zijden Jassen,** benevens artikelen voor **Reizigers**, enz. (260)

Pas ontvangen:

2 nette solied bewerkte

HOLLANDSCHE

BOERENWAGENS,

met **Veren** en **Oliebussen, lederen Tent** en **Bekleedsel.**

(263) CASSALETTE EN Co.

Bij **A. BEDIER** ontvangen en uitgepakt:

PRACHTIGE ALCATIEVEN

en

TAFELKLEEDEN,

Verlakt-en Maroquin-Leder.

(212)

Daar de ondergeteekende zijne Affaire wederom verplaatst heeft op Molenvliet, neemt hij aan om voor de onderstaande prijzen te werken, zonder bijlevering van stoffage.

à Contant, als

Een Lakensche Rok	*f*	15.—
» idem Frak.	»	15.—
» Tibet Jas of Rok.	»	13.—
» idem Frak.	»	13.—
» Lakensche Paletot.	»	12.—
» Tibet idem.	»	10.—
» Lakensche Pantalon.	»	5.—
» Tricot idem.	»	5.—
» Busking.	»	4,50
» Zijden vest.	»	5.—
» Tibet of van Wollen stof	»	4,50
» Zijde of Ananas linnen Jas	»	3,—
» Linnen paletots	»	2,50
» Wit keper Pantalons.	»	2.—
» Wit Engelsch leer of drill.	»	2,50

Bij al deze artikelen wordt het verschot bij geleverd, zonder bijlevering van Zijde of Orleans.

(192) W. PADDINGEE;
Mr. Kleermaker.

Per de laatste Schepen werd ons aangevoerd:

OUDE WITTE PORT à PORT,

op halve flesschen van uiterst fijne kwaliteit.

VALK BIER,

op halve flesschen.

FIJNE RHIJN WIJNEN,

op heele en halve flesschen, merk

GEORG WITTERHAHN.

ROOK VLEESCH,

merk S.

en

GROOTE HAMMEN.

(266) VAN RIET & TER GOUW.

Gezuiverde Klapper-Olie,

eerste qualiteit.

(224) ABEELEN, DENNISON EN Co,

PUIK

INDIA PALE ALE,

hier getapt
door
(266) JOHN PRYCE & Co.

ENGELSCHE PICKLES

(ZUREN)

ZALM EN CARROTS.

bij
(182) ABEELEN, DENNISON & Co.

Het KANTOOR van den *Notaris*

Mr. A. M. MEERTENS,

is op de **groote rivier** naast het Kantoor van de Heeren **Engelhardt & Co.** (244)

NOTICE is hereby given that

Capt. George Batten,

has resumed his duties as **Surveyor** of **Shipping** for **Lloyds** and for the

Eastern Marine Insurance Co.

(267) MACLAINE, WATSON & Co.
BATAVIA, 25 January 1860. *Agents.*

LET WEL:

Engelsche

REISWAGENS,

gemonteerd: d. i.

Compleet met overdek voorkap, achterbak voor Bedienden, insgelijks overdekte: ook Trommels voor het bergen van goed en van alles voorzien voor dadelijk gebruik.

slechts à contant. bij
(179) ABEELEN, DENNISON & Co.

LET WEL!

De ondergeteekenden, **Horologiemakers,** bij de *Sluisbrug* een Winkel geopend hebbende **tot het repareren van Horologien,** bevelen zich in de gunst van het geachte publiek aan, belovende eene prompte en civiele bediening.

(178) Gebr. HELDENBRANDT.

Wordt gevraagd.

f 100,000.—

in leen op eerste hypotheek.

Adres onder Lett. A, *franco* aan
(217) H. M. VAN DORP.

Wordt Gevraagd:

f 4000.— à *f* 6000.—

op Soliden borgtogt à 6 pCt.

Adres HH. Boekhandelaren
G. KOLFF & Co.
(202) BATAVIA.

De Heer **H. C. van Houten,** heeft van af 1 Januarij 1860, de ALGEMEENE PROCURATIE van

Jhr. W. C. F. DE KOCK

PONTIANAK, 1860. (235)

Een jong Mensch,

in de ***Fransche*** en ***Engelsche*** taal kunnende Corresponderen, en met het **boekhouden** bekend, zoekt eene betrekking op een **handelskantoor,** liefst te *Batavia.*

Adres: met franco brieven onder letter B. bij den boekhandelaar

(238) H. M. VAN DORP.

Aan eene ***dag- en kostschool,*** op eene der hoofdplaatsen, vraagt men eene

SECONDANTE,

tegen billijke voorwaarden.

Adres in persoon of per franco brieven bij
(240) L. BRAS,
Kostschoolhouder op Molenvliet.

In het

Commensalen-Huis van A. POTIER, op Batavia.

bestaat gelegenheid voor

KOST EN INWONING.

De **Commensalen** kunnen voor de Tafel **alleen** abonneren en het Eten in hunne kamer bekomen.

Mevrouw POTIER belast zich bij voortduring met **DAMES-WASCH.** (223)

Een Nederlander,

sedert eenige jaren in den HANDEL op Java werkzaam, Boekhouder en Correspondent voor de vier gebruikelijke Talen, zoekt ***eene plaatsing*** in een **Handelshuis.** Informatiën kunnen op aanvrage worden geproduceerd.

Adres Lett. A. Z. bij den Boekhandelaar

(188) H. M. VAN DORP.

WORDT GEVRAAGD:

Een Geneesheer voor *Billiton.*

Adres bij

(251) REIJNST & VINJU.

Gevraagd:

Een bekwame **MACHINIST,** voor de Suikerfabriek **Klaling,** residentie *Japara.*

Adres bij den Heer *van Leer,* administrateur der fabriek of bij

(177) DORREPAAL & Co., *Samarang.*

Verlangd eene VROUW, tot waarneming van een groot *huishouden.*

Adres: La H. bij den boekhandelaar

(245). H. M. VAN DORP.

De ondergeteekende, **WAGENVERHUURDER** in de Residentie *Kadoe,* maakt bij deze aan het publiek bekend, dat van af den 10den Januarij 1860, bij hem voor onbepaalde tijden, **Wagens** en **Paarden** verkrijgbaar zijn, voor de Reizigers van *Magelang* naar *Bagelen* of omgekeerd.

(187) T. LOZE.

MAGELANG, 9 Januarij 1860.

TE KOOP

VOOR

f 2000,—

Een zoo goed als

NIEUW BILLARD

uit de welbekende fabriek van Hanton & Co. Londen,

met alle deszelfs kisten ter verzending, 48 queues en in allen deele compleet;

Lengte 12 voeten.

Breedte 6 „

tevens een fraai rond draaijende lamp met 6 lichten Matten rondom de Tafel, Tafelkleed, Waterpas, een rond draaijend bord voor het markeren, een ander voor het poel spel, Borstels, in een woord met alle mogelijke vereischten voor een

Compleet Billard spel.

(190) ABEELEN, DENNISON & Co.

TE KOOP:

Eene fraaije Verzameling

van

DAIJAKSCHE EN CHINEESCHE WAPENEN

en

KLEEDINGSTUKKEN,

een 30tal Houtsoorten, Rhenocero's Koppen, Koppen van Tijgers, Bantings en Krokodillen,

HERTEN- en BANTINGS-HOORNEN,

etc. etc.

Te bezigtigen bij den boekhandelaar

(242) H. M. VAN DORP.

Wegens vertrek:

Een span hardloopende en sterke Paarden (*schekt*) ...

***f* 300 Contant.**

Te bevragen bij den Heer

(193) H. M. VAN DORP.

TE KOOP of TE HUUR

Een ruim en aangenaam gelegen **HUIS** op **Goenoeng Saharie,** met flinke Bijgebouwen, Logeerkamers, enz.

Adres Lett. Y.

(176) LANGE EN Co.

BUITENZORG

EEN HUIS TE HUUR à *f* 35 's maands, nabij de **Societeit,** dadelijk te aanvaarden.

Adres ***Java-Bode.*** (228)

TE HUUR

WORDT GEVRAAGD:

EEN HUIS,

om in den loop der maand Februarij aanstaande te kunnen aanvaarden; liefst gelegen op ***Cramat, Parapattan*** of ***Weltevreden,*** én tegen een **huurprijs** van ***f* 100.— à *f* 150.—** 's maands.

Adres: onder letter A. Z. bij

(253) LANGE & Co.

OOST-INDISCHE ZEE- EN BRAND-ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ.

(Kantoor Batavia).

ALGEMEENE VERGADERING

van Deelhebbers ten kantore van de Maatschappij, op *Maandag, den 6den Februarij aanstaande,*

des middags ten 12 ure, ter verificatie der boeken en balans afgesloten onder Ult. December 1859, en tot het benoemen van eenen commissaris ad interim, ter vervanging van den heer J. J. MIJNSSEN, die als zoodanig op zijn verzoek is afgetreden.

De Directeuren,

G. SUERMONDT.

A. R. J. CRAMERUS.

BATAVIA, 21 Januarij 1860. (225)

NEDERLANDSCH-INDISCHE

ESCOMPTO MAATSCHAPPIJ.

NAMENS HET ALGEMEEN BESTUUR

wordt aan belanghebbenden kennis gegeven, dat ter Algemeene Vergadering van Heeren Deelhebbers op heden

a. de Balans zooals die ter visie heeft gelegen is goedgekeurd en gearresteerd en het dividend bepaald op $8\frac{1}{4}$ % of *f* 82,50 per aandeel, waarover dagelijks ten kantore der Directie tegen quitantie kan worden beschikt.

b. Tot Gedelegeerden zijn gekozen de Heeren

T. AMENT.

G. SUERMONDT en

E. ZORN.

c. Tot mede-kommissarissen de Heeren

D. T. PRYCE en

D. J. BIJLEVELD.

TIEDEMAN EN VAN KERCHEM,

Directeuren.

BATAVIA, 20 Januarij 1860. (196)

HOLLOWAY'S PILLEN EN ZALF.

Nooit is een geneesmiddel in het eiland Java ingevoerd, zoo populair geworden als deze Pillen. Dezelve hebben reeds alle andere medicynen, voor alle ziekten het meest heerschende in dit eiland, verdrongen. Voor galkoortsen, maag ongesteldheden, ontlasting, aambeyen en alle ongeregeldheden in het slijmerige vlies der ingewanden, worden dezelve hoogst krachtdadig bevonden. Door het gebruik der Pillen verdwijnt de koorts, de galachtigheid, dezelve genezen koers, en de maag bare veerkracht; de ontsteking der ingewanden houdt op, en eetlust, sterkte en opgeruimdheid komen terug. De Zalf werkt even zoo vermogend als deze Pillen. Klierachtige gezwellen, zweren, etterbuilen, jicht enz. werken voor dezelve zoo spoedig, dat men geloofd heeft den invloed te zijn van een buitengewoon toovermiddel.

De prijzen dezer Zalf en Pillen zijn als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—

Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—

Te Batavia	bij	S. B. van Kleeff & Co.
» Banjoemaas	»	M. S. Cheriman.
» Poerworedjo	»	F. Neumann.
» Soeracarta	»	W. Veldman.
» Djocjocarta	»	Buijn & Co.
» Salatiga	»	F. Kenthoffer.
» Tagal	»	Wed. Dort.
» Cheribon	»	W. Galistan.
» Cheribon	»	M. Blok,
» Samarang	»	H. L. de Lyon, de Groot, Kolff & Co. en bij

de hoofdagenten Soesman & Co. (21)

H. M. VAN DORP, Batavia.

Rossini, Stabat Mater.

LE PARDON DE PLOERMEL.

Partition Français-Allemand, Pièces détachés.

Beyer, phantast Criotiques, geb.

Hunten, Méthode de Piano.

Alsmede een net gebonden

ROOMSCH-KATHOLIEKE KERKBOEKEN

in marocco en fluweel.

Thomas à Kempis, Imitation de Jésus Christ.

Prachtuitgave met Platen. (230)

Ontvangen een uitgezocht factuur:

Paarlemoeren en Ivoren Balboekjes; Dito met Portemonnaies en Notitieboekjes, foudraal, Gouden, Zilveren en Ivoren potlooden, Fraaije Pennehouders, Vouwbeenen, Leesteekens, Flacons. etc., etc.

II. M. VAN DORP.

BATAVIA, 1860 (252)

G. KOLFF & Co., *te Batavia.*

Ontvingen:

Ackermanns Verwdozen en losse verwen.

Faber Potlooden, diverse nummers.

Creta Levis, kokers potlooden met diverse krijtkleuren.

Doezelaars en porseleinen **verwbordjes.**

Groote en **kleine Penceelen; Teekenpennen.**

Echt ebbenhouten **linialen** en **carnetten.**

Drukstiften, onder schroeven.

Ivoren en **Palmhouten** dubbele **Palmen.**

Ongeprepareerd best **Gom-elastiek** in mastiek.

voorts:

Diefenbach, Onderwijs in het Teekenen, met opklimmende **teeken-voorbeelden** in ledere band ***f* 12.** (154)

Indisch Staatsblad 1858.

NOMAN EDITIE. ad *f* 8.—

Pas Ontvangen: *zoomede:*

DE INDISCHE STAATSBLADEN compleet tot en met 1858 in lederen band *f* 69.—

DE INDISCHE WETBOEKEN compleet in 2 deelen *f* 10.—

Te Batavia en Samarang bij

(230) G. KOLFF & Co.

ECHTE,

RODGERS & SON

MAPPIN'S BROTHERS.

Scheermessen in étui.

Steeds voorhanden en te bekomen bij

(155) G. KOLFF EN Co.

Boekhandel G. KOLFF & Co., ***te Batavia.***

Inteekening geopend en bestelling aangenomen op:

BATAVIA IN 1858,

of

BEELDEN EN SCHETSEN,

uit de Hoofdstad van Nederlandsch Indië,

door

A. W. P. WEITZEL.

Ridder der Nederlandsche Orden; laatstelijk Kapitein-adjudant van Z. E. den Kommandant van het Indische Leger.

Dit werk (opgedragen aan Mevrouw de Stuers, geboren Jonkvrouwe de Kock) is ter perse, om in de eerste maanden dezes jaars alhier te verschijnen. (204)

Een ieder die iets te vorderen heeft, van of schuldig is aan den boedel van den overleden ... Bos, vervoege zich binnen zes weken bij den

Exe cuteur Testamentair,

RIDDER A. DE STUERS.

BATAVIA, 24 Januarij 1860. (247)

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wijlen den Heer C. F. Enger worden verzocht binnen 6 weken betaling en aangifte te doen aan

den Testamentair Executeur,

(227) G. F. ENGER.

Door het spoedig vertrek der Landmail belet geworden zijnde, om persoonlijk afscheid van **Oude, goede Vrienden** te nemen, doen wij zulks bij deze.

J. J. MIJNSSEN.

J. A. STOK.

Aan boord van de stoomboot *Palembang,* reede Batavia

24 Januarij 1860. (237)

EERSTE BIJVOEGSEL

behoorende bij den

JAVA-BODE,

van Woensdag, 25 Januarij 1860, No. 7.

H. M. VAN DORP, te *Batavia*.

AMERIKAANSCHE ENVELOPPES met gom, ondoorschijnend, à *f* 2,— p. 100.

FIJNE STALEN PENNEN, *Gillots*, *Mitchell* en andere soorten, à *f* 2,— p. gros, en hooger.

Wit en Gekleurd BRISTOLPAPIER.

POSTPAPIER, Wit, Azuré, Vergé, 4o. en 8o., à *f* 2,—, *f* 3,— en *f* 4,— p. 1/4 riem.

GOMME GRATOIRE voor Inkt en Potlood, à *f* 0,50.

Fijne *Faber* en *Gilberts* SCHRIJF- en TEEKEN-POTLOODEN.

DIAMANTEN PENNEN, los en met ebbenhouten of Ivoren houders, à *f* 5,— à *f* 14,—.

Rood, Wit en *Gekleurd* VLOEIPAPIER, à *f* 14,— à *f* 20,— p. riem.

COPIEERPAPIER 4o. en folio *f* 14,— p. riem.

Beste HOLLANDSCHE SCHRIJFINKT, à *f* 1,50 p. flesch.

ALIZARIN INKT in groote flesschen *f* 1,50. *Violet* COPIEERINKT, *f* 1,50 p. kruik, *Arnolds* COPYING-INK, *f* 1,50 p. kruik, *Stephens* COPYING INK, à *f* 0,50 c. p. kruikje.

Fruit geïllustreerd en gebloemd BILLETPAPIER met bijbehoorende Enveloppes.

LANZEBORDEN, DOMINO SPELLEN,

Bouwdoozen, Legkaarten.

PORSELEINEN VERWPOTJES, PENCEELEN,

Fijn wit en zwart Conté. (159)

Boekhandel van H. M. van Dorp

te Batavia.

Dickens. All the Year round. No. 1 à 17.

Vervolg op de Brieven en uitboezemingen van den ouden heer **Smits.**

Plakboek voor Kinderen.

Eene bijzonder fraaije Collectie

STEREOSCOOP PLATEN,

voorstellende gezigten, uit

EGYPTE, NUBIE EN PALESTINA.

(243)

LIVRES ILLUSTRÉS.

LAFONTAINE. Fables. Illustrations de Grandville *f* 25,—.

DE FOE. Aventures de Robinson Crusoe, édition illustrée de Granville *f* 15,—.

BERLOT-CHAPUIT. Fables, Proverbes, édition illustrée *f* 15,—.

FLORIAN. Fables, illustrées de Grandville *f* 16,—

FENELON. Aventures de Telemaque *f* 13,—.

SWIFT voyages de Gulliver. illustration de Grandville *f* 15,—.

BOUSQUET. Les veillées du vieux sergent. Histoire de Napoleon *f* 12,—.

VOYART. Le Robinson Suisse *f* 20,—.

Et une jolie collection de livres pour des enfants et jeunes personnes. — Reliure de luxe, — Dorure sur tranche.

(186) H. M. VAN DORP.

GEGOMDE ETIQUETTEN,

à *f* 2— per gros.

(234) H. M. VAN DORP.

Voor ***Notarissen:***

Verkrijgbaar bij den boekhandelaar *H. M. van Dorp* te Batavia.

REPERTORIUM in blanco, naar art. 49 van het nieuw gearresteerde reglement op het notaris-ambt. (235)

STOOMBOOT OENARANG

Het tegen Zondag 22 dezer aangekondigde vertrek van bovengenoemd Stoomschip geen plaats kunnende hebben, is het vertrek van hier via

Cheribon naar **Samarang** en **Soerabaija**

thans vastgesteld op Vrijdag 27 dezer, des morgens ten 8 ure precies.

De Agenten,

(214) LANDBERG, BEZOET DE BIE EN Co.

STOOMBOOT OENARANG,

De vertrek dagen dezer Stoomboot zijn als volgt gewijzigd:

Van SAMARANG naar SOERABAIJA den 25e. Januarij

» SOERABAIJA » SAMARANG » 29e. »

» SAMARANG » BATAVIA » 31e. »

» BATAVIA » SAMARANG » 6e. Febr.

Nadere informatiën bij *de Agenten* alhier

(191) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Het Stoomschip BATAVIA,

Kapitein **Neijts.**

Vertrekt Zondag den 26sten dezer naar

SAMARANG en SOERABAIJA.

(261) W. CORES DE VRIES.

Het Stoomschip PADANG,

Kapt. GUYOT,

vertrekt op Zaturdag den 28 a. s.

via Bencoolen naar Padang.

Informatiën bij

(222) W. CORES DE VRIES.

GELEGENHEDEN

NAAR NEDERLAND

met schepen der Heeren

A. VAN HOBOKEN & ZONEN.

Aanwezig in Indië:

ROTTERDAM, Kapt. Poort, vertrekkende van Batavia.

CORTGENE, „ Dunlop, omstreeks medio Februarij,

TWEE ANTHONIJS, Kapt. van Rijn van Alkemade, idem tegen medio Maart,

De ZEPHIR, Kapt. de Vries, vertrek nog onbepaald,

nog worden verwacht:

De TRITON, Kapt. Adriaans, „ JASON, „ van Buren, „ MEDEA, Kapt. Lourens, welke volgens de laatste berigten uit Holland Zeilklaar waren.

Aan boord van elk dezer schepen bevinden zich een geëxamineerd GENEESHEER en eene melkgevende Hollandsche Koe.

Adres bij REYNST & VINJU, te Batavia.

(221) „ „ ANEMAET & Co., te Soerabaija.

GELEGENHEID

tot vertrek naar

SOERABAIJA,

per ZEPHIR,

Kapitein **DE VRIES,**

om spoedig te vertrekken.

Adres bij

(250) REIJNST & VINJU.

EXTRACTEN *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*

BUITENZORG, *den* 18*den Januarij* 1860, (No. 1.)

(Staatsblad no. 5.)

Gelezen, enz.

Den Raad van *Nederlandsch-Indie* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat de kleine transportloonen, die vóór de invoering van het recepissen-stelsel organiek *in centen* waren bepaald of getarifieerd, thans na de invoering van het nieuwe muntselsel, weder met hetzelfde getal centen zullen worden betaald.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

BUITENZORG, den 18den Januarij 1860. (No. 2.)

Staatsblad no. 6.)

Gelezen, enz.

Den Raad van *Nederlandsch-Indie* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Ten vervolge van het besluit van 8 November 1859, no. 12, (Staatsblad 1859 no. 93), ten overvloede te bepalen:

dat de hoofden van gewestelijk bestuur, met uitzondering van den resident van Batavia, alwaar zulks tot de attributen van den directeur van financien behoort, bevoegd en gehouden zijn, om alle kassen en administratien, *voor zoover van de algemeene rekenkamer verantwoording behoort te worden gedaan*, bij het einde van elk jaar, of telkens wanneer zij noodig oordeelen, op te nemen of door eene kommissie te doen opnemen.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

BUITENZORG, *den* 20*sten Januarij* 1860 (No. 11.)

(*Staatsblad No* 7.)

Gelezen, enz.

Den Raad van *Nederlandsch-Indie* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Ten vervolge van de ordonnancie van 6 Julij 1859, (staatsblad No. 42), vasttestellen het aan dit besluit gehecht model voor reispassen aan bedevaartgangers naar *Mekka.*

Ten Tweede: De betrokken hoofden van gewestelijk bestuur aan te schrijven, om op de passen, door hen uit te reiken aan personen, welke zich naar *Mekka* wenschen te begeven, bekend te stellen den naam van het schip, waarmede de reiziger vertrekt, en zulks ook te betrachten ten aanzien van de passen, welke zijn afgegeven in binnen 's lands gelegene residentien en door den houder ter invulling behooren te worden aangeboden ter plaatse, van waar het vaartuig vertrekt.

Ten *Derde:* enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

JE MAINTIENDRAI

REISPAS van . . . . naar *Mekka.*

Doorloopend nommer

Nommer der pas.

De resident van . . . . verleent vergunning aan . . . . geboren te . . . . . laatst gewoond hebbende te . . . . om zich te begeven, ter bedevaart, naar *Mekka*, onder gehoudenis om op plaatsen, waar een *Nederlandsch* consul of consulair agent gevestigd is, deze pas aan denzelven ter visa aan te bieden, en voorts om bij terugkomst in *Nederlandsch-Indie* zich onverwijld te melden bij het bestuur der plaats (zijner of harer) eerste aankomst, en daar te doen afteekenen deze aan (hem of harer) verleende reispas, welke alsdan geldig zal zijn voor de verdere reis naar de plaats (zijner of harer) bestemming.

Om ter plaatse van vertrek uit *Nederlandsch-Indie* naar *Mekka*, door het betrokken bestuur op deze pas aanteekening te doen houden, van het schip, waarmede dat vertrek geschiedt, moet deze pas aan genoemd bestuur worden aangeboden, voor zoover dezelve elders mogt zijn verleend.

De Resident van . . . . .

den 18

Vastgesteld bij besluit van den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indie* van 20 Januarij 1860, No. 11 (staatsblad No. 7).

Mij bekend:
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

Bij koninklijk besluit van den 12den Junij 1859, no. 58, is de Oost-indische ambtenaar met verlof naar Nederland J. H. van Bouwdijk Bastiaansa, laatstelijk opziener bij de koffijbereiding in de residentie Bantam, op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst ontslagen, onder toekenning van pensioen.

Bij koninklijk besluit van den 5den Augustus 1859, no. 71, is de Oost-indische ambtenaar, met verlof in Nederland, mr. P. Brunsveld van Hulten, laatstelijk procureur-generaal bij het hoog geregtshof van Nederlandsch-Indie, op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst ontslagen, met ingang van 1 September 1859, onder toekenning van pensioen.

Civiel Departement.

Erkend en toegelaten:

Krachtens magting des konings, de heer Henry Anthon jr., als consul der Vereenigde Staten van Noord-Amerika te Batavia.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, als president van het Roomsch-katholijke weeshuis-bestuur te Samarang, P. den Ouden, onder dankbetuiging voor de door hem, als zoodanig, bewezene diensten.

Bevorderd:

BIJ DE BURGERLIJKE OPENBARE WERKEN.

Tot opzigters der tweede klasse, de opzigters der derde klasse H. W. Haack van der Goes, met aanwijzing van Neira (residentie Banda) tot standplaats, en G. C. G. Dittloff, met bepaling, dat hij ter hoofdplaats Samarang gevestigd blijft.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de kapitein der infanterie A. K. Gunnaeer.

Eervol, uit Z. M. militaire dienst, de eerste luitenant der infanterie H. J. Voorstad.

Benoemd:

Tot kommies-expediteur der genie (militair ambtenaar der derde klasse), de onlangs van verlof uit Nederland terug gekeerde militaire ambtenaar der derde klasse F. C. van den Bergh, thans op wachtgeld.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den kapitein der infanterie H. W. C. Menger.

Bevorderd:

BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE,

Tot majoors:

Bij het 9de bataillon, de kapitein C. F. Koch, van het 15de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en Onderhoorigheden (Sinbogha), de kapitein N. van Maas van Portengen, van het 17de bataillon.

BIJ DE MILITAIRE GENEESKUNDIGE DIENST.

Tot Apotheker der tweede klasse, de apotheker der derde klasse H. Plasberg.

ADVERTENTIEN.

Naar aanleiding van het bepaalde bij art. 2, der publicatie van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie, in dato 16 Julij 1851, opgenomen in de Javasche Courant van den 19den daaraanvolgende, brengt de directeur van Financiën ter kennis van het algemeen, dat het bedrag der onder ultimo November 1859 in wandeling zijnde recepissen was *f* 13 751,872, en dat tot waarborg daarvan zijn afgezonderd *f* 429,232 aan zilveren munt en *f* 5,530,499 aan koperen munt, of *f* 7,802,141 minder, dan voor de in omloop zijnde recepissen moest zijn gedeponeerd, hetgeen een gevolg is van de naar Nederland tot vermunting gedane verzendingen van koperen munt, en van bevolene, doch nog niet bewerkstelligde mutatiën bij sommige der depots.

Met herinnering aan het voorgeschrevene bij artikel 8 der bepalingen op het beheer van 's lands geldmiddelen (staatsblad 1831 no. 71) worden de belanghebbenden uitgenoodigd, om hunne vorderingen ten laste van den lande, loopende over het dienstjaar 1859, uiterlijk voor ultimo April 1860 in te dienen, en om tevens de in hun bezit zijnde ordonnancien van betaling betrekkelijk dat dienstjaar voor ultimo Junij 1860 bij 's lands kas aan te bieden, ten einde later in derzelver vereffening of voldoening geene vertraging te ondervinden.

De directeur der producten en civiele magazijnen brengt bij deze ter kennis van belanghebbenden, dat op Dingsdag den een en twintigsten Februarij 1860, des voormiddags te tien uren, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 no. 67) door den resident van Soerabaija eene openbare uitbesteding zal worden gehouden voor het bouwen en leveren van

Zes stuks Scheepsbarkassen.

geschikt voor de plaatsing op dezelve van brandspuiten.

De voorwaarden van uitbesteding liggen voor belanghebbenden ter inzage op de residentiekantoren te Batavia, Samarang en Soerabaija, terwijl op laatstgenoemde plaats nog inzage kan worden genomen van de op bedoelde barkassen betrekking hebbende teekening.

Ter kennisse van ouders, voogden en verdere belanghebbenden wordt gebragt, dat weder de gelegenheid bestaat tot plaatsing van eenige jonge lieden als eleve-opzigters bij de burgerlijke openbare werken.

Belanghebbenden worden, met referte aan het bepaalde bij art. 1 § VIII van het besluit van 12 Maart 1855 no. 6 (staatsblad no. 17) uitgenoodigd, bij gefrankeerd en behoorlijk gezegeld verzoekschrift, en onder overlegging van een personelen beschrijvingsstaat, mitsgaders van schriftelijke bewijzen:

1o. dat de betrokkene bekend staat als iemand van onberispelijk zedelijk gedrag;
2o. dat hij den vollen ouderdom van zestien jaren heeft bereikt;
3o. dat hij is Nederlander of afstammeling van Europeanen in Nederlandsch-Indie geboren;
4o. dat hij met vrucht onderwezen is in hetgeen op de gouvernementsscholen van de Nederduitsche taal en de rekenkunst wordt geleerd;
5o. dat hij opleiding heeft genoten in eenig ambacht, hetzij van timmerman, metselaar of smid;

zich te wenden tot den directeur der burgerlijke openbare werken.

Huis - kollecte.

Ten behoeve van de diakonie-armen der Evangelische Gemeente te Batavia, over het eerste kwartaal 1860.

Op Donderdag den 26sten Januarij 1860, om de west, buiten de stad, eerste gedeelte, bevattende Noordwijk, den gang Patjenongang, Batoe Toelis, Rijswijk van de citadel tot aan de Societeit de Harmonie en de Secretarielaan, de Heer G. J. C. Kolff. Tweede Gedeelte, bevattende Rijswijk van het kerkhof, den gang Chaulan, de Beerendrechtslaan, den Gang ketapang en de Prinsenlaan, de heer C. de Waal.

Op Vrijdag den 27sten Januarij 1860, om de west, buiten de stad, derde gedeelte, bevattende het koningsplein, den gang Scott en den gang Polones, de Heer Mr. L. A. P. F. Buijn. Vierde gedeelte, bevattende Tanah Abang tot aan het kerkhof en de kampong Scott, de Heer H. E. Gonijn.

Op Zaturdag den 28sten Januarij 1860, om de west, binnen de stad, vijfde gedeelte, bevattende al de straten en grachten der stad, bewesten de Groote Rivier, de Heer J. J. van der Meulen. Zesde gedeelte, om de Oost, binnen de stad, bevattende als boven, beoosten de groote Rivier de Heer J. P. Louran.

Op Maandag den 30sten Januarij 1860, om de Oost, buiten de stad, zevende gedeelte, bevattende Jacatra, Goenong Sahari, den gang Kamaijoran en den gang Kadiman de Heer C. Willems. Achtste gedeelte, bevattende Bazar Baroe op Weltevreden, tot aan [illegible], de Heer [illegible] van Derp.

Op Dingsdag den 31sten Januarij 1860, om de Oost, buiten de stad, negende gedeelte, bevattende van de brug bij kampong Bali, den weg naar Meester Cornelis tot aan het land Matraman, de Heer W. L. Blankert. Tiende gedeelte, van het land Matraman tot aan Bidara Tjina, de Heer J. E. Hanibals. Elfde gedeelte, bevattende Bazaar Senin, Parapattan met den gang Kwini en den gang Mendjangan tot aan het koningsplein en het land Menting, den nieuwen weg achter het koningsplein en den gang Kebon Siri, de Heer F. C. A. Jeekel.

VENDUTIEN.

Op Donderdag, den 26 Januarij, voor een huis op Kampong Bali, nabij de brug van Kramat, door van Slooten, Morgan & Co.

Op Vrijdag, den 27 Januarij, voor rekening des boedels van wijlen Lie Aboen, bij de Passer Pisang, door J. Speet.

en

Tegen 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van Gebr. Roselje & Co.

Op Maandag, den 30 Januarij, ten huize van den heer R. J. A. Plump, op Tana-Abang, door Gebr. Roselje & Co.

en

Tegen 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van John Pryce & Co.

Op Dingsdag, den 31 Januarij, ten huize van den heer H. C. Wilmans, op Kramat, door Cassalette & Co.

en

Tegen 4 pCt. vendusalaris, op 's lands Werf, door John Pryce & C.

Op Woensdag, den 1 Februarij, ten huize van den heer H. C. Wilmans, op Kramat, door Cassalette & Co.

en

Tegen 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van Abeelen, Dennison & C.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van den 11 dezer worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Officieren Commissarissen te Padang, van wijlen den 2den luitenant der infanterie D. E. J. Nolthenius.

Door de Gecommitteerden in Onchristen sterfboedels te Buitenzorg, van wijlen den chinees Kamtong en zijne huisvrouw Tjoe Thonio.

Door de Agenten der Soerabaijasche Weeskamer te Sumanap, van wijlen den arabier Sech Oebit bin Salim bin Doman, den Boeginese Maoelana, de chinesen Ong Kingtjoan, Han Sikijan en den paranakan chinees Pa Hatidja.

Aangekomen Vreemdelingen.

van den 18 tot en met den 24 Januarij 1860.

MARINE HOTEL. A. M. Meerten en familie, van Soerabaija — D. van Duivenbode, van Idem. — Kramers en Echtg., van Amsterdam. — W. Hannegraaff, van de Reede. — E. Poetskoke, van Amsterdam. — G. Viehoff, van Idem. — A. B. J. E. de Sturle. van Idem. — C. H. Schaap, van Idem. — A. Lipjes, van Idem —

HOTEL DES INDES. J. G. Eger, van Nederland — A. Mohr, van Soerabaija. — A. Guijes, van Idem. — G. H. Bizeloon van Australie. — John London, van Borneo — D. O. Heldewier, van Nederland. — G. A. Nije, van Borneo. — J. F. J. Mahieu, van [illegible]. — M. Roven, van Idem. — C. C. Olive, van de Binnenlanden — [illegible] De Vriese, van de Reede. — R. F. Overbeek, van Liverpool. — [illegible] Overbeek, van Idem. — S. L. Mentel, van de Reede. — C. M. Allined, van Nederland. — D. M. Eger, van de Reede. — K. O. Knoddeen, van Idem. — D. C. van der Hart, van Onrust. — J. White, van Idem.

HOTEL DER NEDERLANDEN. J. Mispelblom Beyer, van Portsmouth. J. C. Willer van Idem. — C. V. Zwaanshals, van Nederland. — J. P. Louran, van Batavia. — Thomas Whigt, uit het Hospitaal. —

JAVA HOTEL. F. G. van Delden en Echtgenoot, van Delft. — C. P. de Brauw, van Onrust. — H. L. Reeder, van de Reede — Vervloet van Nederland. — Harms, van Nederland. — L. A. de Klerck en familie. van Nederland. — J. Gödje, van Hongkong. — J. H. Book, van Sidney.

BESCHOUWINGEN EN OPMERKINGEN over de staatsaangelegenheden der Nederlandsche Bezittingen in Oost-Indië.

(*Vervolg*).

Over het geheele eiland Java wordt tot maatstaf omtrent deze belasting aangenomen de helft, twee vijfde of een vijfde van het te velde staande padigewas, naar gelang der meer of mindere goede hoedanigheden der sawa's, en wel in geldswaarde, berekend naar de plaatselijke marktprijzen van het product. Hierdoor is bedoelde belasting aan al die wisselvalligheden onderworpen, die uit het al of niet welslagen van het gewas kunnen voortvloeijen, en wordt gevolgelijk, naarmate de oogst gunstig of ongunstig uitvalt, ook haar bedrag meer of minder. Het verlies echter van het eene jaar wordt gewoonlijk door de meerdere opbrengst van den volgenden oogst vergoed, zoodat over het algemeen genomen die belasting op hetzelfde standpunt blijft en slechts toeneemt, naarmate de rijstteelt door nieuwe grondontginningen meerdere uitbreiding erlangt, de marktprijzen van dat artikel stijgen of de bronnen van volksbestaan der dessa's van zoodanigen aard zijn, dat door meerdere welvaart of toegenomene bevolking eene verhooging boven den aangenomen maatstaf haar zonder bezwaar kan worden opgelegd. — Gemiddeld berekend betaalt ieder aan dit stelsel onderworpen huisgezin eene belasting niet te bovengaande *f* 8-. 's jaars, en dit kan niet als drukkende beschouwd worden, als men de billijkheid in aanmerking brengt, dat ieder burger verpligt is, voor de hem te verleenen bescherming van personen en eigendommen, ten behoeve van den staat eene belasting op te brengen.

Maar onredelijk wordt die belasting, wanneer zij theoretisch aangenomen moet worden, als een den staat toekomend gedeelte der vruchten van de rijstvelden, overmits na aftrek van al de onkosten van bebouwing de rijstteelt op zich-zelve den landbouwers der binnenlanden van Java weinig voordeel oplevert, waardoor men zou kunnen veronderstellen, dat het stelsel der landrente voor hen bezwarend is. Echter moet men hierbij in aanmerking nemen, dat de landman in de rijstteelt een loongevenden arbeid voor zich en zijn geheel huisgezin vindt en daarbij de velden voor een tweede gewas kan bezigen, dat van welken aard die meestal winstgevende produkten ook zijn, vrij is van alle heffingen, en dan komt die belasting noch te hoog noch werkelijk te drukkend voor, terwijl daarenboven ook de voortbrengselen der natuur, waarmede de dessa's in het algemeen rijkelijk bedeeld zijn, geheel onbelast blijven. Dit stelsel is dus niet alleen onbezwarend voor de bevolking, maar ook vatbaar voor verbetering en verhooging.

Daartoe zou echter eene meer doelmatige inrigting omtrent de waardering en het vaststellen van den aanslag, die thans gevolgd wordt, het licht moeten zien, ten einde de belasting gelijkmatig over de geheele massa der productieve bevolking zou kunnen werken. Thans rust de grondslag harer berekeningen hoofdzakelijk op bevindingen van het te velde staande gewas, en op de hulpbronnen der dessa's, waarvan de opname aan de inlandsche hoofden is overgelaten, die buitendien vele andere verpligtingen hebben na te komen. Hieruit valt ligt na te gaan, dat, wat men daarvan ook moge zeggen, bedoelde berekeningen niet anders dan volgens gissingen, of opgave van den belastingschuldige-zelven plaats kunnen hebben, waardoor dan ook het voornaamste vereischte, eene goede regeling, wordt gemist, om eene juiste evenredigheid te bepalen voor de op te brengen belasting, die thans steeds ten voordeele van den lande moet uitloopen. Het niet bestaan der juiste evenredigheid wordt op Java overal bespeurd en er is derhalve, om al de wisselvalligheden, aan dit stelsel verbonden, uit den weg te ruimen, een andere maatstaf noodig, dan dien men tot dus verre heeft gevolgd. Het is eene moeijelijke taak, doch mogelijk zoude in het vervolg de beoordeeling der belastingen op de ongebouwde eigendommen gemakkelijker en doeltreffender te vinden zijn, indien er eene naauwkeurige opname der hulpbronnen van de dessa's en eene juiste meting en klassificatie der gronden werden bewerkstelligd, waardoor de werkelijke waarde van iedere dessa bekend wordt en derhalve eene jaarlijksche of liever eene vierjaarlijksche belasting omtrent deze kan worden vastgesteld, waarvan de verdere regeling en individueele verdeeling onder de dessagenooten, in evenredigheid tot hunne bezittingen, als eene huishoudelijke zaak, aan het districts- en dessabestuur kon worden overgelaten. Alleen zou in dat geval het Europeesch plaatselijk bestuur het noodige gezag moeten uitoefenen ter bescherming van den gemeenen man tegen alle willekeurigheden der dessahoofden, terwijl het opmeten der gronden gevoegelijk door inlanders kon geschieden, mits gecontroleerd door de ambtenaren bij de landelijke inkomsten en kultures. Op die wijze zou het Gouvernement niet alleen ruimere voordeelen behalen, maar ook de bevolking meer naar evenredigheid van hare individueele belangen behandeld worden, en ofschoon er thans geen gemor of ontevredenheid heerscht onder die volksklasse, welke alleen aan het stelsel der landrente onder ons bestuur onderworpen is, zoude nogthans eene regeling, zoo als hierboven geschetst werd, kunnen leiden, om den staat der tevredenheid te bevestigen en daardoor medewerken, om den werklust op te wekken en gevolgelijk ook om de welvaart tot hooger toppunt op te voeren.

Over het algemeen bevindt zich de Javaansche bevolking, voor zooverre zij niet tot den stand der landbouwers behoort, doch zich een bestaan verschaft in den handel of wel als zoutmakers en houthakkers voor het Gouvernement, wijders als ambachtslieden, prauwvoerders en drijvers van transportpaarden in een vrij gelukkigen en welvarenden toestand. De vermeerderde productie van het eiland Java heeft, hoe opgedrongen en lastig voor velen haar oorsprong moge zijn, toch ontegenzeggelijk het nut verspreid, van meerder geld in omloop te brengen, en meer handwerk te verschaffen.

Over de klasse van ongehuwde mannen, die nog geen aandeel aan belasting of publieke werken nemen, heeft het bestuur mede niet veel te klagen. Meestal vinden zij hun onderhoud als helpers der belastingschuldigen of als koelies, hetzij in dienst bij Europeanen, hetzij bij hunne eigene landlieden en verdienen alsdan den grootsten lof door hunne alom bekende eerlijkheid, die den vreemdeling bijna onbegrijpelijk voorkomt. De zwaarste vrachten, de grootste waarde, al is het ook in specie, kan men hun toevertrouwen, met de zekerheid dat alles behoorlijk te regt zal komen, en werkelijk moet dit verwondering baren, dewijl de koelies in het algemeen en inzonderheid die in de vorstenlanden de grootste dobbelaars, veelal ook de sterkste opiumschuivers zijn.

Met minder lof moet men gewagen van die ongehuwde mannen, die zich als bedienden bij Europeanen of Chinezen verhuren. Sedert de lijfeigenen, op wien in vroegeren tijd die bedieningen rustten, zoo sterk zijn afgenomen, dat hun aantal in vergelijking van voorheen luttel kan genoemd worden, zijn die ongehuwde mannen als bedienden in het huishoudelijke een noodzakelijk kwaad geworden. Lui, vadsig, onverschillig, in den hoogsten graad oneerlijk, zonder de minste gehechtheid aan hunne meesters, hakende naar verandering, zijn die lieden, op enkele uitzonderingen na, eene huiselijke plaag, waarvan men zich echter moet bedienen, omdat er geene andere of betere te krijgen zijn, en stellig is het, dat één goede bediende in Europa meer verrigt dan vier in Indië. Vele Javanen, zoowel onder de gehuwden als ongehuwden, zijn er, die zich nog aan vagebondage of rondzwerving, zonder zich op eenig vast middel van bestaan toe te leggen, overgeven, en daardoor tot uitersten overslaan, die zeer schadelijk zijn voor de rust en veiligheid eener goed geordende maatschappij. Wenschelijk ware het daarom, dat van Gouvernements zijde meer afdoende maatregelen genomen werden, dan die thans gebruikelijk zijn, om die zoo verderfelijke vagebondage geheel te beteugelen. Nog is zij niet ten volle uitgeroeid, niettegenstaande de overgang van lieverleê van het bestuur dezer gewesten uit handen der Inlandsche vorsten in die van een verlicht Gouvernement, gelijk het onze, zeer gunstige uitkomsten voor eene betere maatschappelijke orde en eene meerdere welvaart onder de bevolking heeft opgeleverd. Die overgang, geruggesteund door eene goede werkzame politie, heeft den besten waarborg doen geboren worden voor de veiligheid van personen en eigendommen der ingezetenen, waarvan het volstrekt gemis in vroegere dagen, onder de absolute regering hunner eigene vorsten, menig Javaan in diepe armoede en ellende gedompeld heeft. Hebben de maatregelen van het Gouvernement daartegen genomen tot dusverre de vagebondage echter niet geheel kunnen vernietigen en voorkomen, zooveel is toch zeker, dat aan hare werking kan toegeschreven worden dat men thans minder hoort van dat soort vagebonden, die, onder de benaming van kampaiks en kedjoes of landroovers, voorheen niet slechts de wegen onveilig maakten, en enkele woningen en personen uitplunderden en vermoordden, maar ook, stout op hun groot aantal, geheel afgelegene dessa's durfden aantasten, verbranden en vernielen, daarbij geene stroomen bloeds ontziende, om hunne euveldaden te bekroonen. Thans echter is dit zedelijk kwaad zeer afgenomen en mogen zich hier of daar, in de eene of andere residentie, waar de policie, uithoofde harer uitgestrektheid niet zoo krachtig werkzaam kan zijn, als wel te wenschen ware, nog voorbeelden dier gruweldaden voordoen, het zijn uitzonderingen, die niet meer met den naam van algemeen, gelijk in vroegeren tijd, kunnen bestempeld worden.

(*Wordt vervolgd*).

BATAVIA.

Zondag, den 22sten dezer, is alhier ter reede gekomen het nederlandsche schip *Friesland*, gezagvoerder M. C. E. Mispelblom Beijer. Aan boord van dit vaartuig bevond zich een detachement suppletietroepen, sterk 100 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den van verlof terugkeerenden kapitein de Klerck, en medegeleide van de 2e luitenants der infanterie van Teijn, Vervloet en Harms.

Deze manschappen, die zich gedurende den overtogt zeer goed hebben gedragen, zijn den volgenden dag op de gewone wijze ontscheept.

— Naar wij vernemen, moet het met den telegraafkabel tusschen Batavia en Singapore niet zeer gunstig staan. Niet alleen tusschen den Javawal en Muntok, maar ook tusschen laatstgenoemd eiland en de Britsche bezittingen schijnt hij op onderscheidene plaatsen gebroken te zijn. De stoomboot *Padang* is gisteren onverrigter zake terug gekomen, en heden ochtend is Z. M. stoomschip *Samarang*, Luit. t/z. 1ste kl. W. O. A. van Bennekom, naar buiten gestoomd ter opvissching en herstelling des kabels. Wij hopen, dat zij het beoogde doel moge bereiken.

— Z. M. heeft aan den dirig. off. van gez. der 2de kl. in Ned. Ind. *P. Bleeker*, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der onderscheidingsteekenen van ridd. der orde van den Rooden Adelaar 3de kl., hem geschonken door Z. K. H. den prins-regent van Pruissen.

Batavia. In de bestuursvergadering der Natuurkundige Vereeniging in Nederlandsch-Indië, gehouden den 12den dezer, is benoemd tot het gewoon lidmaatschap de heer H. Chevallier.

Banjoewangi. — Bij gelegenheid van het nieuwjaar zijn de vorsten van Boeleleng Djembrana, op het eiland Bali, met een gevolg van ongeveer 150 hoofden en mindere personen naar *Banjoewangi* overgekomen, ten einde den adsistent-resident, gecommitteerde voor de zaken van Bali en Lombok, hunne opwachting te maken en bij de intrede van het jaar geluk te wenschen. Op den 3den Januarij zijn deze hoofden naar Bali teruggekeerd.

Palembang. — Volgens berigten van 30 December jl. zou *Pirahoen* zich zonder eenig gevolg in de nabijheid

van zijne reeds meermalen geslechte talong Telok Kebajong ophouden.

De herhaalde excursiën, zelfs in den regentijd, waarbij de meest ontoegankelijke schuilhoeken zijn opgezocht, hebben ten gevolge gehad, dat de nog zwervende hoofden door hunne volgelingen zijn verlaten en weinig invloed meer hebben.

De 24sten December is een sergeant met 24 bajonetten naar Soekarameh gemarcheerd, ten einde eenige nog bekend gewordene op 10 à 12 palen afstand van die plaats gelegene talangs en koeboeans, van weêrspannigen te zuiveren.

Den 26sten December is een detachement naar *Padang* gemarcheerd, ten einde aan het civiel bestuur aldaar kracht bijtezetten, indien de nog onwillige bewoners der marga's Goemai Oeloe en Semidang, welke zich in bekend gewordene talang's ophouden, niet tot onderwerping wilden komen. Zij hebben echter reeds zendelingen gezonden.

Billiton. Gedurende de maand December regende het zwaar en aanhoudend en heerschten hevige stormen.

In de mijnen werd overal gewerkt. Eenige tebat's zijn door de aanhoudende regens doorgebroken. Men was bezig met smelten.

Ter hoofdplaats was de prijs der rijst onder ultimo December 1859 *f* 7: à *f* 7:50 de pikol.

Den 2den December is eene praauw *djoelong-djoelong*, groot 20 koijangs, gevoerd door Wa-basook, met 20 opvarenden, te huis behoorende te Bangkalain, op de Oostkust van Borneo, en bestemd naar Singapore, hoofdzakelijk geladen met rotting, door zware stormen geteisterd, op de hoogte der Vijf eilanden onder Billiton, op de klippen geraakt en uiteen geslagen.

Al de opvarenden zijn door de orang-seka's van Blantoe gered en den 6den te Tandjong-Pandan aangekomen.

Eene lilla, een ijzeren kanon en eene aanzienlijke hoeveelheid rotting zijn later door de seka's opgevischt en naar de hoofdplaats gebragt.

Riouw. — Sedert het doorkomen der noordewinden hebben zich in de wateren der Karimon-eilanden, alwaar Z. M. schroefstoomschip *Semarang* eene kruistogt heeft gemaakt, geene roovers meer vertoond.

De gezondheidstoestand der bezetting in *Siak* liet, in het laatst der maand December, weinig te wenschen over.

Wester Afdeeling van Borneo. — Volgens berigten tot ultimo December jl. werd de rust nergens verstoord. De padivelden stonden over het algemeen zeer gunstig. Zelfs werden uit *Pamangkat* (*Sambas*) twintig koijang rijst naar Singapore uitgevoerd.

De prijs was aldaar *f* 3 à *f* 3½. Hooge waterstand, ten gevolge van hevige regens en zware winden hebben hier en daar schade aangerigt.

Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo. — In het laatste kwartaal van 1859 werden te Martapoera ingeënt 557 jongens en 482 meisjes, te zamen 1039 kinderen, waarvan bij 1019 de bewerking volkomen gelukte. (*J. C.*)

Samarang, 22 Januarij. Het is een buitengewoon maar aangenaam berigt, dat wij kunnen geven, dat jl. Vrijdag, onder de Godsdienstoefening van onzen zeer Eerwaarden Leeraar den Heer *van der Meer van Kuffeler*, de aanneming in de Christelijke Herv. Godsdienst plaats had van een gegoed Chineesch Handelaar, bij vele aanzienlijke personen hier gunstig bekend, en van een even gegoeden Arabier. Die plegtigheid werd bijgewoond door weinige, maar van de meest hooggeplaatste leden der gemeente, omdat er vooraf geene bekendheid van was gegeven. Wij zijn in staat te kunnen berigten, dat zonder eenige pogingen tot proselieten-makerij, de overgang tot de Chistelijke gemeente van vreemde Oosterlingen, waaronder zelfs nog Armenianen, spoedig belangrijk zal zijn. Eere dierhalve onzer geestelijkheid om haar stil, standvastig en menschkundig werken in den Evangelischen kring, waarin zij leven. (*S. A. b.*)

Soerabaija, 18 Januarij. Als een blijk van den goeden geest, die er bij onze Marine heerscht, wordt gezegd, dat bij het vertrek van het stoomschip *Suriname* naar Bandjermassing, vele officieren en een tachtigtal matrozen en mariniers verzocht hebben, om op dien bodem te worden overgeplaatst.

— Gepasseerden Dingsdag is er een zwaar onweder boven de stad losgebroken, vergezeld van zware regens en hevigen wind, ten gevolge waarvan vele groote boomen en huizen in de omliggende kampongs zijn omvergewaaid, ook is een groot gedeelte der onlangs verlatene bamboezen kazerne van het 6e Bataillon ingestort.

— Men meldt ons van Modjokerto dd. 14 dezer.

Den 17 dezer des middags om 4 uren, heeft een wachthebbende inlander aan de brug bij de kampong *Sindoe Ragent* het lijk opgevischt van een 18jarig meisje, dat reeds tot ontbinding was overgegaan. Men denkt, dat zij terwijl zij zich baadde, is verdronken.

— Men schrijft ons van *Palembang*, dd. 29 December jl. In den nacht van den 11 op den 12den December is de moedige verdediger van Djatti, de Pangeran van Tandjon-Sireh door het divisiehoofd Kagoes-Mohamad-Akil met eenige Pradjoerits aan de Endikat in de Gomej-Talang overvallen en afgemaakt.

Dit is een zeer gewigtige stap tot den vrede, evenwel blijven er nog eenige belangrijke en invloedrijke hoofden van den opstand in de Lamatang Oeloe rondzwerven en voor dat deze mede onschadelijk zijn gemaakt, is de rust nog niet als hersteld te beschouwen.

De Kikim is het toevlugtsoord van al het slechte volk, dat uit de Lamatang Oeloe wordt verdreven en blijft daardoor nog altijd onveilig.

Banjoemaas. — Zag men in vorige jaren alhier de westmoesson immer met vrees te gemoet voor de zware en veelvuldige bandjirs in de langs de hoofdplaats loopende Sirajoe-rivier, waardoor gansche streken gronds werden weggeslagen, die zich weder op andere plaatsen nederzetten, zoodat men dikwijls in zeer geringen tijd bespeurde, dat de rivier vademen van haren gewonen loop was verwijderd, ten koste van den schoonen daar langs gelegen rijweg, aangenaam was het ons eenige maanden geleden te zien, dat door het bestuur maatregelen ter voorziening werden genomen.

Met rassche schreden zag men het werk dagelijks vorderen, onafzienbare steenmassa's verdwijnen en de meest nut belovende waterwerken verrijzen. Groot was de belangstelling en van het bestuur en van den eerst aanwezenden Ingenieur; alles werd in het werk gesteld, om het beoogde doel, de beveiliging van den zoo even genoemden weg, te bereiken.

Aanhoudende zware regens veroorzaakten ook dit jaar hooge en sterke bandjirs, die buiten de zoo doelmatig aangelegde werken weder onherstelbare schade zouden hebben aangerigt en zelfs de aan genoemden weg gelegene huizen in gevaar zouden hebben gebragt, terwijl thans de tegenovergestelde oever eene groote onbeouwde zandplaats, voor een groot gedeelte is afgespoeld en zelfs de werken niets hebben te lijden gehad en alleen dagelijksch toezigt hebben vereischt.

Soerabaija, 14 Januarij. Zoo wij wel onderrigt zijn, is Donderdag morgen alhier per telegram het besluit der regering bekend geworden, dat de Generaal van Swieten, opperbevelhebber van het Ind. leger, met al de op Boni zijnde troepen naar Bandjermassing zou vertrekken, ter verdere tuchtiging der opstandelingen. Zoo deze tijding waar is, kan dit voornemen niet te veel worden toegejuicht.

— Men schrijft ons van Bondowosso dd. 6 dezer.

Dezer dagen heeft alhier een groot ongeluk plaats gehad. Een inlander Pa Djoko genaamd, uit de dessa Tegal Djatti, wilde des morgens een zijner sappies uit den stal halen, toen het dier hem een hevigen stoot in den onderbuik toebragt, met het ongelukkige gevolg, dat hij acht dagen daarna onder de hevigste pijnen is bezweken.

— In den nacht van den 1sten op den 2den dezer, is in de dessa Soekosari een paard door een koningstijger van de grootste soort in zijn stal verscheurd; door het leven maken van het paard is de bevolking buiten gekomen en het wilde dier daarop dood bedaard weder het bosch ingegaan.

— Te Sidohardjo is den 10den dezer, des middags om 4 uren, eene Javaansche vrouw uit de dessa Sedatidoekooh, terwijl zij padi plantte, door den bliksem bijna geheel verplet.

— Men meldt ons van Grissee, dat in de kampong Kroman, den 9den dezer, 3 menschen en 2 kinderen, ikan mimi gegeten hebben. Deze soort visch is zeer gevaarlijk en kan niet ten allen tijde gegeten worden.

Van de 5 personen zijn twee kinderen aan de gevolgen overleden, en de overige hersteld.

De inlander is van het gevaar van dien visch bewust, doch laat zich dikwijls verleiden, omdat zij goedkoop is. (*Soer. Cour.*)

Soerabaija, 14 Januarij. Het Nederlandsch schip *Doggersbank* is, door wind en stroom driftig geworden, in aanraking gekomen met het Ned. Ind. barkschip *Assad Doela*, welk vaartuig daardoor zulk eene schade onder den boeg heeft bekomen, dat het lek is geworden, terwijl de *Doggersbank* zelf eenige schade aan de bakboószijde heeft.

— Gister namiddag, te 6 uren, arriveerde ter reede Soerabaija het Nederl. fregatschip *De IJssel*, gezagvoerder Maarschalk.

Wij maken van de aankomst van dit vaartuig opzettelijk melding, omdat het Woensdag 11 dezer, des voormiddags te 11 uren, ter reede Batavia het anker ligtte en alzoo de reis in 55 uren heeft afgelegd (*O. P.*)

NEDERLAND.

Van den Specialen Correspondent van den Java-Bode. (*Slot.*)

In de zitting van heden werden besproken de buitengewone toelagen der indische regterlijke ambtenaren, die men strijdig achtte met de waardigheid der regterlijke magt; de noodzakelijkheid eener regeling bij de wet van de indische pensioenen; de expeditie naar Boni, de toestand van Bandjermassing, de versterking der land- en zeemagt, het kultuurstelsel. Morgen voortzetting der beraadslaging.

In langen tijd zijn voorzeker de koloniale discussien zoo heftig niet geweest als ditmaal. Men was er dan ook op voorbereid. De ongunstige indruk, dien het antwoord van den minister gemaakt had, werd nog verhoogd door een berigt, dat voor weinige dagen in onze dagbladen verscheen, en weinig strekken kan, om vrede te doen hebben met de indische zaken. Daarin las men: »De toestand onzer troepen op Boni wordt zeer zorgwekkend geacht. De kapitein ter zee Staring en kolonel Waleson zijn van hunne kommandementen ontslagen. Het kommandement der zeemagt aldaar was den kapitein ter zee M. F. Courrier dit Dubicart aangeboden, doch deze heeft daarvoor bedankt. Thans zoude hem dit op nieuw worden aangeboden of anders de kapitein ter zee J. C. de Cloux daarmede worden belast. De reden waarom de kapitein ter zee Dubicart voor het kommandement heeft bedankt, bestaat, naar men verzekert, daarin, dat zijne rapporten omtrent den toestand, waarin hij onze troepen en de nutteloos aangebragte werken heeft gevonden, het ontslag der beide genoemde kommandanten ten gevolge heeft gehad.

De geest onzer troepen is geenszins gunstig en moet zelfs geheel zijn uitgedoofd."

Dit berigt werd door die der Mail niet weersproken; maar vóór de Mail-zelve nog Nederland bereikt had, ontvingen wij van hare aankomst te Triest berigt per telegraaf, met de volgende depêche er bij gevoegd:

Batavia, 8 October. »De Gouverneur-generaal is ziek; het is dringend noodzakelijk hem te vervangen." [1])

Zonderlinge raadgeving, om die bij telegraaf mede te deelen, dunkt ons. Wij betwijfelen het dan ook zeer, of op dien grond de heer Rochussen een opvolger van de heer Pahud zou voordragen ... daargelaten of die opvolger misschien niet reeds voorgedragen en benoemd is, evenals de demissie door den tegenwoordigen gouverneur-generaal zou zijn geteekend, of althans voor hem in orde gebragt. Welligt weet gij daarvan op dit oogenblik reeds meer dan wij in 't moederland. Men zegt toch, dat men in Indie zeer gul te werk gaat met het mededeelen van officiele stukken, ofschoon die stukken toch altijd geheim heeten te blijven: secrets de polichinelle!

Hier in 's Hage geeft men er de voorkeur aan, zonder officiele stukken geruchten te bouwen. Zoo werd kort voor de stemming over de spoorwegwet plotseling verhaald, dat de heer van Bosse directeur zou worden van de Zuider-spoorweg-maatschappij. Een schandelijke logen is dit gerucht en slechts bestemd, om de drijfveren van een man te bezoedelen, wiens grootste gebrek juist is, dat hij volstrekt Minister blijven wil.

Een ander gerucht, aan even authentieke bron ontleend, werd door de pruissische bladen ter kennis van 't publiek gebragt. De *Nieuwe pruissische Courant*, liet zich uit Parijs schrijven, dat het zeker was, dat de koning der Nederlanden het groothertogdom Luxemburg aan Belgie wilde afstaan tegen een grondgebied van dezelfde uitgestrektheid, waarover de onderhandelingen reeds zouden zijn aangevangen. Ik behoef u wel niet oplettend te maken op al het ongerijmde van dit berigt, maar al ware zoodanige ongemotiveerde ruiling mogelijk, onze koning is te verstandig, om in een tijd, nu andere vorsten zich zoo bijzonder aan de grensregeling der volken laten gelegen liggen, om over die grenzen ook op het binnenlandsch terrein van hunne naburen te treden, zijn eigen grondgebied tot een onderwerp van internationale behandeling te maken. De correspondent heeft aan het bezoek van den belgischen prins bij ons hof eene reden willen geven, die niemand nog er aan gegeven had en zoo, gelijk wij u in een vroegeren brief melden, de komst van dien prins in eenig verband met het groothertogdom staan mogt, dan is het zeker niet in zoodanig als de Franschman er aan hechten wil.

Wat hij dan ook bedoelt met eene andere streek is zeer duister; misschien zweefde hem de vlaamsche beweging voor den geest; maar 't is toch te dwaas om te noemen, dat Belgie een zijner volkrijke bebouwde Vlaanderens voor het bosch-en bergland van Luxemburg zou afstaan. Die vlaamsche beweging bovendien is in de laatste jaren afnemend; Conscience onttrok er zich sints lang aan, de letterkundigen maken, met uitzondering van Jan van Beers, bij de noordsche broeders geenszins dien hoogen opgang, dien men — wij zeggen niet *zij* persoonlijk — er van verwachtte. Thans is hun weder een hunner leidslieden ontvallen. Prudens van Duyse, archivaris der stad Gent, corresponderend lid der koninlijke Akademie van Belgie en een der vruchtbaarste vlaamsche schrijvers en dichters, is in de kracht zijns levens bezweken. Als beoefenaar der middeneeuwsche letterkunde had hij grooten naam, dien hij evenwel als dichter van zijn tijd niet altijd handhaafde: zijne luimige dichtstukjes toch getuigen meer van zijn vrolijken, opgeruimden aard en van zijn goed hart, dan wel van groote poëtische begaafdheden. Een goed en edel mensch was van Duyse dan ook, en als zoodanig verliest men evenzeer veel aan hem. Zijn leven kenmerkte zich door geene gewigtige lotgevallen, en in plaats van u daarvan een dor overzigt te geven, wensch ik slechts een paar regels hier bij te voegen, ten bewijze der groote gehechtheid, die de overledene steeds koesterde voor het land, dat een tijdlang ook zijn vaderland was. — Toen hij een letterkundig congres in Nederland zou bijwonen, werd hem op de grenzen zijn pas gevraagd. »Een pas? Ik ben Ollander," antwoordde de Vlaam in zijn dialekt." De ambtenaar trok die nationaliteit te regt in twijfel. »Ik zal 't oe bewijzen," ging hij voort: »ken-de voader Elmers? Zul-le? Adaor, daor heb-de voader Elmers." En hij begon een fragment uit de Hollandsche natie van Helmers te declameren. Toen de hoofdambtenaar intusschen vernam, wie de Vlaamsche broeder was, gaf hij bevel ter eere van vader Helmers, hem ook zonder pas door te laten.

Die herinnering aan de congressen brengt mij er toe, met een enkel woord te spreken van het Schillersfeest, dat den 11den Nov. te Rotterdam gevierd werd. Algemeen was de deelneming niet; de heer Reesema hield in de groote zaal van den Doelen eene voordragt over den duitschen dichter, welke voordragt gevolgd werd door de uitvoering van *Das Lied von der Glocke*, waaraan ook de ouverture voor het feest was ontleend. Deze laatste compositie was van onzen Verhulst. Ook in Amsterdam en Leyden hadden soortgelijke gedachtenisvieringen plaats, maar het groote publiek dacht er, naar het scheen, over als de bediende van een der Schillers-vrienden ten onzent, die, toen hij het portret van den dichter zag, aan zijn heer vroeg: wie dan toch wel die Schiller was geweest, van wien hij tegenwoordig zoo veel hoorde. Professor O. antwoordde, dat de dichter Schiller vóór 100 jaren het levenslicht aanschouwd had. — Jongen, jongen, hernam de knecht, de beeltenis nog eens bekijkende," dat zou men hem toch niet aanzien.

Het haagsche publiek en ook de litteraire kringen in 's Hage vonden zich minder geroepen, om een Schillersfeest te vieren; leid daaruit niet af, dat zij ongevoelig zijn voor de kunst. Het tegendeel bewezen zij, toen voor eenige dagen, den 19den Nov. mevrouw Rosa de Vries, geboren van Os, in den schouwburg optrad, waar dien avond, door het italiaansche tooneelgezelschap van Amsterdam *Il Trovatore* werd opgevoerd. Mevrouw van Os, eens een arm israëlitiesch meisje, in het paddemoes te 's Hage geboren en groot gebragt, trad daar op in al de kracht van haar zeldzaam talent, als zangeres en actrice beide, en zoo gij de stampvolle zaal hadt gezien met de elite uit onze maatschappij gevuld, gij zoudt, even als ik, terstond het vooroordeel hebben erkend, dat in Nederland de nationale kunstenaars niet op prijs zouden gesteld worden, mits zij dan ook aan hunne nationaliteit genialiteit paren. Met genoegen zoudt gij bespeurd hebben, hoe Rosa van Os door een ander publiek werd toegejuicht — daverend en zonder ophouden — dan de dwergen, die hier sedert eenigen tijd voorstellingen geven. Wij hebben er thans vier, die niet alleen zeer klein zijn, maar tevens bewijs geven van talent voor het tooneel, en dank zij de vereeniging dier beide eigenschappen, tamelijk veel publiek lokken, maar, wij herhalen het, een gansch ander publiek dan mevrouw de Vries of Gaetanina Brambilla,

[1]) Wij verzwijgen deze bijzonderheden, die onze correspondent ons mededeelt, niet; ze zijn op nieuw een bewijs van de goede trouw, waarmede sommigen in Indië berigten naar het Moederland zenden. Hoogst wenschelijk ware het, den uitstrooijer van dergelijke *leugenachtige berigten* te kennen, om de kolonie van zulke sujetten te bevrijden. Waarlijk, als er zulke tijdingen in het moederland worden ontvangen, moet men wel bevangst worden voor de toekomst der kolonie.

die slechts door de hollandsche zangeres, met wie zij optreedt, overschaduwd wordt.

Het bestaan van zulk een tooneelgezelschap te Amsterdam troost ons eenigzins over het verlies, dat wij te gemoet gaan. Men zegt toch, dat binnen weinige dagen ons fransch tooneel zal worden gesloten, faute de combattants. Dit maal wordt er niet veel aan verloren, maar 't blijft dan ook in alle tijden en landen eene moeijelijke zaak, om met weinig geld veel te doen.

Wij zullen over die kwestie thans niet doorspreken, weldra zullen wij er weder overvloedig van hooren bij de behandeling der staatsbegrooting, die den 28sten Nov. zal aanvangen, en waardoor waarschijnlijk de geheele laatste maand van het jaar wel gewijd zal worden aan een strijd tusschen qui tiennent les cordons de la bourse et ceux qui veulent les tirer. Daarover schrijf ik u in mijn volgenden.

Zoo u deze mail boeken aanvoert, vergeet dan niet de rede te lezen van den hoogleeraar Opzoomer, bij de opening zijner Akademische lessen, waarin hij het Teeken des Tijds bespreekt en als zoodanig aangeeft en verdedigt het streven naar genot, de bron van ontwikkeling.

SPANJE.

Madrid, 19 Nov. Er zijn hier geruchten van vrede in omloop, sedert een ministerieel blad het volgende berigt heeft medegedeeld. »Sedert twee dagen zegt men overal, dat de vijandelijkheden tegen Marokko niet zullen worden geopend." De publieke opinie heeft in die regels het plan willen zien, om de zaken in der minne te schikken. Toen maarschalk O' Donnell van Ceuta was teruggekeerd, heeft hij eene dépêche aan de regering alhier gezonden, waarin werd gevraagd, of de publieke opinie, zonder groote ontevredenheid te toonen, het berigt van vrede, met alle mogelijke waarborgen, zou opnemen? De regering, eenigzins verschikt door den kwaden indruk, veroorzaakt door de publicatie der diplomatieke notaas, en zeker, dat de vrede het ministerie zou doen vallen, heeft zich gehaast ontkennend op de dépêche van den opperbevelhebber te antwoorden. Het is dus zeer waarschijnlijk, dat, tenzij er gewigtige gebeurtenissen voorvallen, het leger zal oprukken, zoodra al het materieel zal zijn aangekomen.

— Brieven uit Gibraltar melden, dat de eigendommen der uitgeweken Europeanen te Tanger zijn geëerbiedigd, behalve het hotel van den Spaanschen gezant.

— De Arabieren van den stam van het rif hebben hunne aanvallen op Melilla weder begonnen.

RUSLAND.

La Gazette du Nord maakt gewag van een hondje, dat zich te Petersburg bevindt; het wordt Lelio genoemd. Het blad verhaalt het volgende. Een dominospel werd tusschen Lelio en ons gespeeld en door het hondje gewonnen; het zette zonder veel zoeken de steenen aan en beging geene enkele fout. Daarna won het een partij whist van personen, die als zeer sterk in dit spel bekend stonden. Er werd eene reeks kaarten met cijfers van 0 tot 9 voorgelegd, en toen een knaapje gezegd had, hoe oud hij was, 14 jaar, werd aan Lelio bevolen dit getal neder te leggen, hetgeen hij dadelijk deed; toen iemand hem zeide de helft er af te trekken, wees hij met den poot op de 7. Toen het hondje den ouderdom van een ander knaapje, 10 jaar, met de kaarten had aangewezen, moest het de twee getallen 14 en 10 optellen en legde de 2 en de 4 naast elkander, welk getal het moest verdubbelen en toen de 4 en de 8 bijeenvoegde.

Toen wij het jaartal 1877 op eene lei hadden geschreven, nam het de 1, de 8 en de 7, doch ging toen niet verder, daar er geene tweede 7 was. Na eenige oogenblikken nam het echter de 4 en de 5, plaatste die onder elkander en daarna achter de 7.

Volgens berigten uit St. Petersburg van den 18den Nov. was de vorst zeer streng, de scheepvaart kon als gesloten worden beschouwd en de laatste stoomboot was afgevaren.

— Daniël Bey, de voormalige sultan van Jelissui, die zich eenige weken vroeger dan Schamyl vrijwillig aan de Russen had overgegeven, is geamnesteerd geworden en erlangt een jaargeld van 4000 zilveren roebels. Naar het schijnt heeft hij ook vergunning verkregen in den Kaukasus te blijven. Zijne dochter is met Gasi Muham med, den zoon van Schamyl, gehuwd.

AMERICA.

Te New-York waren de verkiezingen op den 12den November jl. nog niet afgeloopen, de beslissende uitslag derhalve nog onbekend, maar, gelijk gewoonlijk, men sprak over niets dan over omkooping. Als een bewijs, dat dit in de Vereenigde Staten zeer gebruikelijk is, berigten de dagbladen van New-York het volgende feit, dat in 1858 te Kanada plaats had, en dat ons een klein konterfeitsel geeft van transatlantische zeden.

Na den eersten dag van den verkiezingsoorlog in het graafschap Russell, deden de heer Fellowes en drie of vier zijner acolyten, van wie de een niets minder was dan de griffier der verkiezingen-zelven, de treurige ontdekking, dat de meerderheid in dit graafschap, tot welks kandidaat hij zich had opgeworpen, aan de zijde des tegenstanders was, en zij begrepen, dat het oogenblik was gekomen, om tot afdoende maatregelen hunne toevlugt te nemen, en deze bestonden in de volgende. De heer Fellowes had zich naamboeken van eenige steden in New-York verschaft, en om zich de moeite te sparen, zelf de namen van kiezers te moeten bedenken, ging hij in deze alphabetische lijsten de sterke bataillons zoeken, die hem de overwinning moesten verschaffen.

In elk ander land zou men ten minste de voorzorg hebben gebruikt, om de namen doorreen te mengen en b.v. den naam Smith op dien van Brown te laten volgen, etc. Maar te Kanada is deze naauwgezetheid in vormen geheel overbodig; en daarom ging master Fellowes, die zijn land en volk kende, met den griffier en twee of drie zijner vrienden een gedeelte van den nacht zitten kopieeren, nl. geheele paginaas uit de adresboeken van Albanië, Troje, Rochester, Rome, Syracuse en andere americaansche steden, terwijl zij daarbij naauwgezet de volgorde der namen bewaarden.

Zoo begonnen onze vier nachtelijke kopiisten met de phalanx der Abott, die gevolgd werd door al de Adams. Na deze kwamen de Allens, waarna de Andersons defileerden, onmiddelijk, als op de hielen gevolgd door de Andrews, de Armstrongs, het talrijke legioen der Austins en het sterke eskadron der Browns. Na de letter B. ging men over tot de C, de D, de E, enz., tot aan de Z, die de kohorte der Zimmermans opleverde. Toen de lijst gereed was, ging master Fellowes slapen, verzekerd dat zijn mededinger den volgenden dag onmogelijk de worsteling kon volhouden tegen de onnoemelijke meerderheid, die de stichters van Troje, de winkeliers van Albanië, de meelkoopers van Rochester en de zoutzieders van Syracuse hem aanbragten. Inderdaad, den volgenden dag verklaarde de naauwgezette stemopnemer van 't graafschap Russell, dat de heer Fellowes met een overgroote meerderheid tot vertegenwoordiger was gekozen.

VARIA.

Een oud soldaat. Men leest in het *Journal de Bruxelles*: Voorzeker, hadden wij het niet in den *Moniteur Belge* gelezen, wij zouden het niet gelooven. Wij hebben in Belgie niet alleen de oudste soldaat, maar de oudste mensch. Men moet tot de bijbelsche geschiedenis opklimmen, om voorbeelden van dergelijken hoogen ouderdom te vinden, als die van kapitein Alexandre-Victorien Narcisse Veroux, wien bij koninklijk besluit van 15 Sept. 1859 pensioen is verleend.

't Opmerkelijkste is, dat de heer Veroux, geboren te Chimay den 9den Nov. 1709 (zoodat hij thans 150 jaren oud is), den 10den October 1830 in dienst is getreden. De onafhankelijkheid des lands riep hem, en in weerwil van zijn 121 jaren aarzelde hij niet, tot de verdediging te snellen.

Het militaire leven beviel hem, wijl hij zich nog jong en sterk gevoelde, hij bleef in dienst en bragt het tot den rang van kapitein. Alleen in de laatste dagen verlangde hij naar zijn geboorteplaats terug te keeren. De lucht te Chimay in Henegouwen is zuiver, en die daar in leven, bereiken doorgaands een gevorderden ouderdom.

Spoorwegen in de hotels der Vereenigde-Staten. De eigenaar van het hotel Cinquième-Avenue te New-York, heeft in dit uitgestrekte gebouw een stoomtoestel aangebragt, dat ten doel heeft, om de goederen der reizigers naar alle verdiepingen te brengen. De stoomketels onder den vloer (*basement*) verborgen, zijn altoos van kokend water voorzien om het hotel te verwarmen, der keuken stoom, en den baden en het waschhuis heet water te verschaffen. Binnen korten tijd heeft dit hotel zijn spoorweg, alleen zal hij, in plaats van de reizigers horizontaal van het eene einde dezer uitgestrekte karavanserai naar 't andere te vervoeren, loodregt zijn, om de personen naar boven of naar beneden te brengen, op dezelfde wijze, als dit in eenige ijzer-en kolenmijnen geschiedt. Dank zij dit werktuig, weldra zullen de bovenste verdiepingen meer gezocht zijn dan de andere; want zoo het niet om de moeite was, die het stijgen en dalen verschaffen, wie zou niet liever op een vijfde of zesde verdieping leven, waar men een vrije lucht inademt, een prachtig gezigt over de stad, de baai, de beide rivieren, Staten-eiland, Long-island en de hoogten van Hoboken heeft?

Stremming in den Handel van *Engeland* met *Japan*.

In deze eeuw van onverwachte gebeurtenissen moet het onze lezers niet verwonderen, dat de handel in Japan op eens tot stilstand is gekomen, en alle handelsverkeer met dat land tijdelijk heeft opgehouden.

In de volgende regelen zullen wij trachten, onzen lezers een duidelijk denkbeeld te geven van de oorzaak dezer schorsing en van ons standpunt tegenover Japan.

Het circulerend medium van Japansche zijde te Kanagawa bestaat in goud, zilver en kopergeld.

De gouden munt heet kobang en heeft de waarde van vier itzeboe, en de itzeboe, eene zilveren munt, is aan zilver nagenoeg 31 cents waard. Nog is er eene kopermunt, waarvan er 15 op een itzeboe gaan.

De kobang nu is innerlijk veel meer waard dan vier itzeboes, eene omstandigheid veroorzaakt, doordien Japan vroeger geheel was afgescheiden van de overige volken, en veel meer goud voortbragt, dan voor zijne eigen behoefte noodig was.

Nog moet hier aangemerkt worden, dat door het geheele rijk een stelsel van bespieding bestaat, 'twelk dat van Napoleon en Fouché geheel en al zoude geëclipseerd hebben.

Dit stelsel is zoo volmaakt en ieder wordt zoo naauw bewaakt, dat de vrees voor de ontdekking van het niet aangeven eener enkele wetsovertreding iemand zal noodzaken zijn besten vriend te beschuldigen.

Sedert de opening der havens zijn vaste bepalingen in werking getreden, regten gegeven op in-en uitvoer en verklaringen en manifesten geteekend op Europesche wijze.

Aan de inboorlingen is het ten strengste verboden vreemd geld aantenemen, maar om den handel gemakkelijk te maken, was aan de keizerlijke schatkamer eene inrigting verbonden, om itzeboes voor Mexicaansche dollars te ruilen, waarmede nu de handel, ruilhandel altijd uitgezonderd, gedreven wordt. Nog bestond er eene wet, dat men altijd vooraf kennis moest geven, wanneer men geld wilde uitvoeren, en dat niemand meer dan voor 5000 dollars aan waarde in itzeboes op een dag zoude mogen ontvangen.

Wat het doel der Japannezen was met deze bepaling, is steeds onzeker gebleven, tenzij ze hiermede een plotseling geldgebrek hebben willen voorkomen. Zelden wordt het volle bedrag van een artikel uitbetaald en men betaalde percentsgewijs, al naar dat er geld in kas was.

Hoe dit ook zij, men beproefde van onze zijde de bepalingen te ontduiken door aanvragen van veel grooter sommen, welke aanvragen evenwel nimmer toegestaan werden, en volgens verklaring van handelaars, die reeds langer in het land en dus in zeker opzigt onpartijdige regters zijn, werd ieder beletsel door de Japansche ambtenaren gretig opgeworpen en moesten onze landslieden menige onwaardige handelwijze verduren. In dit geval ware het de pligt van den consul geweest, dit voor te komen. Mr. Alcock, consul-generaal te Jeddo, zegt: niet alleen was de beginselloosheid groot bij de bureaux van administratie, maar het totale gebrek aan een basis, volgens welke de betalingen aan ieder crediteur gedaan werden, zette eene wijde deur open voor alle mogelijke overdreven vorderingen van de handelaars. Kort vóór de schorsing van den handel werd over dit onderwerp eene briefwisseling gevoerd door Mr. Keswick, chef eener firma uit China, waarin hij zich beklaagt, dat ondanks de bepaling, om 5000 dollars in itzeboes per dag te betalen, hij en zijn comp. Mr. Barber eene som van niet minder dan 5,400,000 itzeboes hadden gevorderd, maar dat dezer overgroote vordering hetzelfde lot van de kleinere was te beurt gevallen.

De breuk werd dus hoe langer zoo grooter, totdat Mr. Thomas Tatham en Mr. Thomas Erkigge besloten zich optewerpen als kampvechters van den beleedigden engelschen handelstand.

De eerstgenoemde vorderde eene som uitgedrukt in 22 cijfers te groot om uittespreken en die een menschenleeftijd vordert om ze te tellen. Mr. Thomas Erkrigge bepaalde zijne vordering t eenige honderdduizende millioenen.

Dit was evenwel nog niet het ergste van deze geschiedenis.

Mr. Tatham vorderde een gedeelte der bovengenoemde som zijn eigen naam, en gaf voor het overige namen op, ontleen aan de schandelijkste dieven- en bordeeltaal, zoodat Mr. Alco zegt: Het is moeijelijk te zeggen, wat meer afschuw opwekt, de onbeschofte en onbeschaamde loszinnigheid, waarmede de vo deringen gedaan werden van de zijde der kooplieden, of het alg heele schenden der overeenkomsten en algemeene en bijzonde belangen van de zijde der Japannezen.

Boven reeds spraken wij over het verschil van innerlijke waard van de kobangs volgens Japanschen en Europeschen koers, en dit i juist de oorzaak van al het kwaad. Mr. Alcock zegt: De Japan nezen kennen zeer goed de oorzaak van die uitzinnige aa vragen om japansch zilvergeld.

Zij weten dat de ware rede hiervan is, de gouden munt m tig te worden, ondanks de japansche wet, die de inboorlinge verbiedt hiermede te betalen.

Daar de tegenwoordige gouden munt eene winst van 100 pC op de zilveren geeft, zoo tracht men op alle mogelijke wijzen d doel te bereiken.

De Japannezen hebben den voor het oogenblik meest afdoend maatregel genomen, om de schending hunner wet voor te kome door de betaling met itzeboes geheel te staken, waardoor de ruiling van kobangs van zelf ophoudt.

Zoo is de juiste toedragt der kwestie, die zoowel voor Japan a voor Engeland een zeer nadeelige uitwerking heeft.

Geen van beiden kan iets daarbij winnen, veel verliezen, hoogst wenschelijk zoude het zijn, dat *zoodanige* voorvechters vo handel en beschaving, als de heeren Erkigge en Tatham zoo spoedi mogelijk konden verwijderd worden.

(*Overland China Mail.*)

Een wandeling op Poeloe Pinang.

Misschien weet ge, hoe de Engelschen aan Poeloe Pinan zijn gekomen. Het is ook mogelijk, dat gij er nooit iets van he gehoord. In dat geval ga ik het u thans verhalen.

Op het einde der vorige eeuw zwierf een Engelschman, Ligh langen tijd met zijn schip in de straat Malakka rond. Hij w een man, gelijk James Brooke in onze eeuw, ook zoo avontu lijk, ondernemend en stout. Oververzadigd van de beschaafde were met haar versleten gebruiken, doode vormen en duizen gebreken, gevoelde hij zich nergens gelukkiger, dan onder de p men van de paradijsachtige eilanden en kusten van ons Oost in de nederige hutten der Malejers, te midden van die nog eenvoudige en onverdorven natuurkinderen, — zooals sommigen w eens meenden en misschien Light ook meende.

Op zijne reizen had hij ook meermalen den koning van Kwed in zijn hoofdstad bezocht en vriendschap met hem gesloten. Ee was hij weer bij hem.

De radja was uitgegaan. Light alleen gebleven, had reeds ee gen tijd, naar 's lands wijze de beenen kruiselings voor het l geslagen, in de wel vorstelijke, maar toch nederige pendoppo v Kwédah's koning op zijn matje gezeten, in diepe gedachten ve zonken stroo-sigaartjes zitten rooken.

Heldere en sombere wolken waren elkander afwisselend ov zijn gelaat getrokken.

Wat mogt hem toch wel, nu eens zoo ernstig, dan weer zo blij, bezig houden, alles om hem heen doen vergeten, zoodat h er ten laatste zelfs de sigaar bij liet uitgaan? — Liefde-mijm ringen.

De radja van Kwédah had een dochter, een schoone maagd, d bloem van Kwédah's dochteren. Dat was Light geenszins on gaan. Hij had het haar zelfs wel eens ter sluik gezegd, en toe zoo althans meende hij, hadden haar blozen, haar oogopslag he [illegible] dat zij het gaarne van hem hoorde.

[illegible] was nu eensklaps verliefd geworden, verliefd tot over de ooren

De radja kwam weer thuis. Men kon het zijn kleeding aa zien, dat hij uit de messigit kwam. Hij hield nog zijn bidsnoer ralen snoer tusschen de vingers gevat. Ook hem scheen ee groote gedachte bezig te houden. Althans zwijgend en met ern stig gelaat kwam hij binnen, zette zich naast Light neer, en blee zoo eenigen tijd zitten zwijgen en staren.

— Toen zei hij, Light ernstig aanziende: Light, gij zijt mij zoon!

— Ja sultan, hervatte deze, zoo niet door de banden des bloeds dan toch door die des harten, en voor altoos.

— Maar gij kunt het ook worden door de banden des bloeds.

Light zag hierop den radja vragend en door een teeder voo gevoel bezield, met zekere verrukking aan.

— Ik geef u mijne dochter tot vrouw, vervolgde de radja.

— Zij is de schoonste der schoonen, hervatte Light geheel op getogen; haar kleur is als die van het zuiverste goud; haar ge laat glinstert als de volle maan, haar mond is gelijk aan een open geborsten granaatappel, en haar blik zoo liefelijk als de blauw lotusbloem uit de koningszee; zij is een hoeri, uit het paradij gedaald om mij gelukkig te maken.

— Zoo zij het, hernam de radja, Allah's wil geschiede, e vervolgde: haar bruidschat is Poeloe Pinang.

Light's oogen straalden van dankbaar en gelukkig gevoel.

Vader! zei hij nu, de linkerhand op 's radja's arm, de regter op zijn hart gelegd — vader, onder deze hand klopt voor u het dank baar hart van een Engelschman; uw zoon, dat altijd voor u klop pen zal, meer kan ik niet zeggen.

— Dat is mij ook genoeg, hervatte de radja, een Engelsch har is een Engelsch hart. De Engelschen zijn geheel andere menschen dan die satans van Malakka, de Hollanders, die het mij dikwijls zuur genoeg hebben gemaakt.

— Vader, riep nu Light in het vuur zijner liefde en zijner nationale grootheid, als met profetischen geest uit, zij zullen u voortaan geen hair op uw hoofd meer krenken, zij zullen met hun Malakka verdwijnen, zoo waar ik Light ben en hen naar den duivel wensch.

— Dat geve Allah mij en mijn rijk, besloot de radja, en u mijn zoon, in uw huwelijk een langen leeftijd, veel kinderen, geen verdriet en overvloed van zegen.

Daarna vatte hij zijn amfioenpijp op, om zich bij haar genot te midden der hoeri's en genietingen van zijn paradijs te droomen, en zocht in te dommelen tot den volgenden morgen.

Light ging intusschen naar achteren bij zijn schoone, om met haar eenige zoete uren te kouten.

Zoo nu heeft zich die zaak toegedragen, volgens het verhaal van een Maleijer, die het heel goed kon weten, en het voor zijn dood aan zijn zoon heeft verhaald, die het weer heeft verteld aan mijn jongen, een eersten historicus, van wien ik het heb. Een te belangrijke episode uit de geschiedenis van straat Malakka, dan dat we ons niet zouden haasten, om haar aan de vergetelheid te ontrukken.

Maar nu heb ik u nog niet verhaald, hoe Poeloe Pinang aan de Engelsche kwam. Dat ga ik thans doen.

De bruiloft was gevierd, en Light ging een huwelijksreisje doen, natuurlijk naar Poeloe Pinang!

Wat gelukkige dagen sleet Light daar in zijn hut, die hem een feeënpaleis toescheen; of als hij met zijn Dulcinea (de geschiedenis heeft vergeten haar eigentlijken naam optetekenen) doolde door de pinangbosschen, in den maneschijn langs het strand wandelde, ging baden in den kom van den trotschen waterval of spelend met haar door het hooge gras, een schoonen vlinder najaagde.

Maar Light, hoe zeker hij het ook van zich zelf had geloofd, was toch de man niet om op den duur alleen van rozengeur en maneschijn te leven. Hij behoefde weldra steviger kost.

Ja hij was nu wel radja van Poeloe Pinang, een schoon en ook geenszins onbeduidend eiland, maar wie waren zijn onderdanen? slechts eenige armoedige visscherlieden aan de kust, die bovendien nog weinig om hem gaven en hem visch niet dan peperduur aan hem wilden verkoopen. Hij begreep en gevoelde, dat hij het verder in de wereld kon en moest brengen. Maar hoe? dat was juist de groote en moeijelijke vraag. Eindelijk weer in een slapeloozen nacht daarover peinzende, ging hem eensklaps een

licht op. Hij moest zijn bruidschat aan de O. I. compagnie schenken, voorwaar dat zou hem geen windeijeren leggen! Zoo besloten zoo gedaan.

Hij meldde der compagnie omstandig, hoe hij kapitein Light in straat Malakka gevaren was, en eindelijk tot schoonzoon van den magtigen koning van Kwédah en tot koning van Poeloe Pinang had gebragt. Thans soeverein van een der schoonste en vruchtbaarste eilanden, tevens uitnemend voor den handel gelegen, ook als voorpost van den Indischen Archipel, om de Hollanders op de vingers te kijken en er op te tikken, dwong hem zijn liefde tot het vaderland en de compagnie, om dezer laatste al zijn soevereiniteits regten zonder eenig voorbehoud over te geven.

De compagnie aanvaardde het geschenk en benoemde Light tot haar gouverneur. Zoo nu kwam Poeloe Pinang aan Engeland en werd Light daar eerste gouverneur.

Hij heeft er verscheidene jaren geregeerd en mogt het nog beleven, dat Poeloe Pinang uit zijn niet tot een belangrijke hoogte van landbouw, handel en verkeer opkwam.

Toen stierf hij en werd begraven.

Hij ligt onder het monument, dat op het ruime grasplein voor de hoofdkerk, de anglikaansche, onder een open koepel is opgerigt, waarop zijn naam en daden in marmer gegrift staan te lezen.

Viermaal maandelijks komen mailreizigers te Poeloe Pinang aan wal, wandelen door de straten en lanen, en vertoeven er eenige uren. Maar hoe weinigen die dat monument dan opmerken en wie van hen, die er dan nog eenig belang in stelt!

Ook wij kwamen er langs.

— Hé wat is dat voor een mal ding, daar midden op het plein? juist een dwars in den weg! vraagde een, er heen wijzend.

— Het monument van Light.

— Zoo.

— Willen wij het even gaan zien?

— Ik bedank je wel, ik ben moe en heb honger; ik ga naar het logement.

En zij gingen naar het logement.

Daar ik echter geenszins te Poeloe Pinang aan wal was gestapt, om na een korte wandeling de overige uren in een logement te doorbrengen, liet ik hen gaan, en vervolgde alleen de wandeling.

Na een verschuldigd bezoek aan het monument te hebben gebragt, ging ik de kerk, die juist open stond, binnen, en nam plaas in een bank, om daar, in een kerk zooals er duizende zijn, waarvan niets bijzonders is te zeggen, op mijn gemak rond te zien. De koster een kleurling, die bezig op de preekstoel, mij niet had hooren binnenkomen, zag zich omkeerend, mij daar nu onverwacht voor hem zitten op een plaats, waar hij een oogenblik te voren toch niemand had gezien. Dit scheen hem zoo te treffen, dat hij mij eenige oogenblikken met open mond en den bijbel in beide handen, verbaasd aanzag. Misschien dacht hij wel, een spook. Ik deed althans het mijne, om hem in dat denkbeeld te brengen, daar ik ook even zwijgend en starend hem aanzag, daarna met al de deftigheid van een spook oprees en de kerk verliet.

Nabij de kerk is de passer. Weldra bevond ik mij te midden van haar drukte. Gij zoudt dat marktplein ook zeer goed het concert- of theaterplein kunnen noemen. Althans de Chinezen hadden er een tooneel opgeslagen, waarop zij ten aanschouwe van een groote menigte druk bezig waren, en iets verder ging uit een grooten kring een erbarmelijk schreeuwen en leven maken op, dat in de ooren der omstanders als de schoonste muziek en zang scheen te weêrklinken, zoo genotvol stonden die gelukkige menschen te luisteren en te kijken. Het gezang en de muziek der Maleijers laten veel te wenschen over. Zij zijn daarmeê nog volstrekt niet op onze hoogte.

Het laat zich ook geenszins aanzien, dat zij die in de eerste jaren zullen bereiken, daar het toch genoegzaam bewezen is, dat hun muziek en gezang in de laatste tien eeuwen geen stap zijn vooruit gegaan.

De hoofdmarkt werd onder een lange open loods gehouden. Daar zaten ze in de lange rijen, digt over en naast elkander, de verkoopers. Ik wandelde er tusschen door, ieder oogenblik in gevaar, om op een visch, in een mand of op de teenen der Inlanders te trappen.

Hoe geheel verschillend is een markt bij ons van een in het oosten! Daar hoort ge dat marktgeschreeuw, dat tieren en razen niet als bij ons, slechts een gonzen en brommen als van een digten bijenzwerm.

Gij behoeft ook niet te vreezen met een hoop scheld- of spotwoorden overladen te worden, als gij misschien wat te laag bod doet. Integendeel, de Inlander verlangt zelfs dat gij afdingt. Gewoonlijk toch laat hij op zijn eisch volgen »maar gij kunt afdingen.« Doet gij het niet, niet ten minste voor de helft, dan zal hij u verbaasd aanzien en verwonderd tegen zijn buurman zeggen: maar die man verstaat volstrekt zijn wereld niet; zou hij misschien krankzinnig wezen?

De Inlanders gebruiken sommige toespijzen bij den maaltijd, die, zullen ze naar hun smaak zijn, eerst eenigen tijd in een staat van rotting moeten hebben verkeerd. Maar hoe streelend en aangenaam prikkelend die nu ook voor hun tong en gehemelte mogen zijn, ze zijn onverdragelijk en een gruwel voor de reukzenuwen van den Europeaan.

Ik was daarom blijde, weêr van onder de loods in de open lucht treden. Maar wat treurige aanschouwing wachtte mij daar! Aan den voet van een boom, in zijn schaduw, op een matje, bijna naakt, een vrouw, uitgeteerd tot op het gebeente. Wat armen, wat beenen, wat ligchaam en gelaat! een geraamte waaraan nog alleen het vel was overgebleven. En toch dat geraamte leefde, gevoelde nog. Hoe pijnlijk, met wat onbeschrijflijke uitdrukking van smart zag de vrouw naar mij op!

Dankbaar zag zij eenig geld nevens zich neerleggen.

Onverschillig gingen de passergangers haar voorbij. Ook de policie-man met zijn stokje in de hand en koperen nommer voor zijn pet.

Men zei mij, haar bloedverwanten lieten de ongelukkige des daags daar liggen. Zij kon niet meer herstellen, maar op die wijs nog het medelijden opwekken, eenige duiten verzamelen. Een ronggeng kwam aan, in haar bonte kleeding, pronkende met al den tooi en opschik van haar verleiding, wierp zij lonken en lachjes om zich heen naar alle kanten. Maar bij de ongelukkige gekomen, boog zij zich met een ernstig gelaat over haar heen en gaf haar een stuk kopergeld. Dacht ze misschien, zoo kan, zoo zal ook ik eens eindigen, sterven aan den weg als een hond, ongevoelig voorbij gegaan, ik thans de gevleide, de gevierde! Maar dan moet het slechts voor een oogenblik zijn geweest; want weldra vervolgde zij weer lonkend en lagchend haar weg door de menigte.

Geen vinger die haar nawees, geen spottend noch wrevelig woord dat haar naklonk, geen hand die haar verwijderde. Zij ging daar heen, voor allen een vrouw, gelijk ieder andere, daar evenzeer toegelaten en evenzeer thuis.

Ik liet u een tooneel van de zeden der inlanders aanschouwen. Thans sta ik met u op een onregelmatig plein. Ter zijde is een moskee, ze is niet gelijk de javaansche gebouwd, met een verhooging van drie daken, die boven elkander verrijzen, maar lager, breeder, langwerpig, met een gewoon dak. Haar muren oorspronkelijk wit, zijn met donker bruine regenstrepen, met groene en zwarte plekken afgezet; de omringende opengewerkte muur ligt hier en daar neergestort; ruigte en onkruid tieren welig om u heen, enkele kleine vervallen hutten staan op den achtergrond. Een echt beeld van verwaarloozing en verwoesting, maar ook tegelijk een teekenachtig geheel voor den schilder. Vooral als hij de groepering der [illegible] dan ook niet vergeet, dien aandachtig biddenden priester op het terras, om wien eenige vrolijke kinderen loopen spelen; iets verder wasschers, die tot aan de knieën in een stroompje staan, dapper bezig, om het linnengoed op een grooten steen uit te kloppen, en dan nog verscheidene praters onder een boom gezeten en in wier midden een uitgestrekt op zijn buik den slaap der regtvaardigen schijnt te slapen.

Ik vraag den praters, of zij niet voor geld een klappernoot, die mij dorstig als ik ben, zoo begeerlijk uit de hoogte tegenlacht uit den boom willen halen. Een oogenblik zien zij mij besluiteloos aan, daarna rijzen twee op, wisselen eenige woorden, en klimt een hunner naar boven.

Ik zet mij intusschen neer op de ledige zitplaats, een steen. Nog altijd slaapt die man, terwijl de anderen hun gesprek vervolgen of zwijgen aan mijn voeten, zijn gerusten slaap. Maar dit zal althans verscheidene mijner lezers volstrekt niet verwonderen, daar ze het uit eigen ondervinding zeer goed weten, hoe aangenaam en verfrisschend zulk een slaapje in gezelschap is, oneindig meer dan vaak een slaap van uren lang in bed, al willen zij er ook juist niet voor uitkomen, dat zij het zich wel eens veroorloofden onder de voorlezing is een Nutsvergadering of in het gemakkelijk hoekje der kerkbank, waar ze nooit worden gemist. Maar nu meent een van het gezelschap, dat de man toch lang genoeg heeft geslapen, hij drukt en trekt hem, gelijk gij weet op de wijze van wekken der inlanders, met vinger en duim aan zijn grooten teen. De slaper heft slaapdronken het hoofd op, en het schijnt wel, dat ik op Poeloe-Pinang aan wal ben gestapt, om de menschen ijselijk te doen schrikken; hij slaat de oogen op en ziet mij daar zoo geheel onverwacht voor zich. Nog meer verbaasd dan de koster, meent hij zeker een witten duivel te zien, zoo bedremmeld en verschrikt kruipt hij achteruit en plaatst zich achter de anderen, met een zijdelingschen schuchteren blik soms op mij geslagen. Het gansche gezelschap lacht en ik lach meê.

Die blijmoedige stemming wekt vertrouwelijkheid, en een van de inlanders vraagt mij nu; van waar komt gij, waar gaat gij heen? Ik zeg hem, dat ik van Holland kom en naar Batavia ga; 't geen zij met zeer veel belangstelling en genoegen vernemen. Nu doe ik ook hier dezelfde vragen en hoor, dat twee Javanen en hun gezelschap zijn op reis naar Mekka, naar de heilige stad.

(*Wordt vervolgd.*)

VERSLAG

OVER HET

TWEEDE BOEKJAAR 1859

DER

NED. IND. ESCOMPTO-MAATSCHAPPIJ,

aangeboden aan de Algemeene Vergadering van Deelhebbers, gehouden den 20sten Januarij 1860.

M. H.!

Het algemeen bestuur, u welkom heetende op deze tweede jaarlijksche algemeene vergadering onzer Maatschappij, vermeent te kunnen zeggen, dat het resultaat van het afgeloopen boekjaar op nieuw zal aantoonen, dat zij hoe langer hoe meer aan hare roeping beantwoordt.

Zij toch stelde zich voor de tusschenpersoon te wezen voor de kapitalen:

a. des renteniers, welke als deelhebber voor een dividend het noodige kapitaal fourneert en tot waarborg doet strekken voor:

b. die gelden, welke anders geheel renteloos zouden liggen, doch die nu 4 pCt. rente afwerpen, en zulks met de meest mogelijke zekerheid voor de eigenaren, daar het *geheel volgefourneerd* kapitaal der Maatschappij moet verloren zijn, eer *die* eigenaren er ook maar het geringste nadeel bij kunnen lijden; om die kapitalen, onder voldoenden waarborg, in leen te geven aan *Handel* en *Nijverheid.*

Nagaande in hoeverre dit doel bereikt is, dan vinden wij, dat, grootendeels door medewerking van den handel tot stand gekomen, de Maatschappij allengskens hare aandeelen voor ca. $^3/_4$ gedeelte in handen van renteniers als geldbelegging zag komen, zoodat thans slechts $^1/_4$ kan gezegd worden aan den Handel toe te behooren.

Tengevolge van het gunstige Besluit van het gouvernement, dd. 29 Sept. 1857, vinden de anders geheel renteloos liggende gelden voor borgtogten van ambtenaren een zeker emplooi, terwijl mede bij dispositie van 11 April 1859 de obligatien der Maatschappij voor storting bij huwelijken van officieren worden aangenomen.

Bij het sluiten van het 1e boekjaar, toen de door onze Maatschappij aangebodene gelegenheid tot rentewinning nog minder algemeen bekend of op prijs gesteld scheen, was slechts voor een bedrag van *f* 69000.— aan obligatien voor borgtogten uitgegeven.

Sedert werden aangevraagd en uitgereikt:

in Januarij	1859.	*f*	13000
» Februarij	»	»	27000
» Maart	»	»	25000
» April	»	»	17000
» Mei	»	»	16500
» Junij	»	»	22000
» Julij	»	»	6500
» Augustus	»	»	17500
» September	»	»	18200
» October	»	»	19500
» November	»	»	22500
» December	»	»	14500

Zoodat onder ultimo December jl. het cijfer dier obligatien reeds bedroeg *f* 283500, (zijnde er 10 stuks of *f* 5000 in 1859 ingewisseld).

Neemt men in aanmerking, dat dit belangrijk cijfer aan 168 belanghebbenden toebehoort; dat iedere conversie van geld in obligatie als eene afgescheidene zaak moest behandeld worden en dus voor ieder belanghebbende een afzonderlijk verzoek tot inwisseling, ordonnantie voor het bedrag, bewijs van déponering, acte van verband en notarieele registratie vereischt, dan zal men beseffen welke moeite daaraan ook bij de directie van finantien was verbonden, en meent het bestuur niet anders dan pligtmatig te handelen, door aan het hoofd zoowel als aan de leden van dat Departement dank te betuigen voor de welwillende medewerking, steeds van hen ondervonden.

Het bedrag der obligatien aan toonder vermeerderde

van	*f* 61000 op ulto. December 1858
met	» 158500
	f 219500
ingewisseld in 1859	» 59000
bleef op ulto. Dec. 1859	*f* 160500.

De gelden in Rekening-courant gedeponeerd tegen 4% rente en met 14 dagen wederzijdsche opzegging, bedroegen op ulto. December 1858.

bedroegen op ulto. December 1858.	*f* 18000
Bijgekomen in 1859.	» 274129.45
	f 292129.45
Opgezegd in 1859.	» 204179.—
Saldo op ulto. Decem 1859.	*f* 87950.45

In het geheel is dus onder ulto. December 1859 bij de Maatschappij uitgezet:

aan Obligatien op naam voor borgtogt	*f* 283500
» id. aan toonder	» 160500
» Gelden in rekening courant	» 87950.45
Totaal	*f* 531950.45

Wanneer het Algemeen bestuur op deze cijfers en hunnen merkbaren vooruitgang met zekere voldoening wijst, en steeds tracht den werkkring der maatschappij op solide wijze meer en meer uit te breiden, het wenscht daarom niet tot te groote verwachtingen voor de toekomst op te wekken. De N. I. Escompto Maatschappij toch heeft geen privilegie, dat haar *renteloos* geld verschaft; integendeel *zij heeft zelve rente te betalen*, en zoo er voordeel in is gelegen, om geld à 4 pCt. rente op te nemen en tot hooger cours uit te zetten, men vergete niet, dat daaraan risico is verbonden, welke uitsluitend voor rekening der deelhebbers loopt. Wanneer de obligatiehouders dus slechts 4% erlangen, zij houden in het oog, dat hun geld door het aanwezige kapitaal der deelhebbers gewaarborgd is, welke laatsten dus ook met regt aanspraak op hoogere uitkeeringen hebben.

Het bestuur gaat voort om bij de transactien der Maatschappij de meest mogelijke activiteit en voorzigtigheid in acht te nemen, om, zoo al geen groote dividenden, dan toch, behoudens onvoorziene gevallen, eene goede rente te kunnen uitkeeren. Het groote belang, zoo geldelijk als moreel, dat de leden van het bestuur bij de zaak hebben, strekke den aandeelhouders tot zekerheid voor een zooveel mogelijk goed beheer.

Het bestuur acht zich gelukkig hierbij te mogen voegen, dat in het 2e. Boekjaar slechts eene afschrijving van *f* 2800. heeft moeten plaats vinden, en wanneer men nagaat, dat de omzet in dit jaar bedroeg *f* 4.434,187.44 aan discompto's en Beleeningen, dan zal men toestemmen, dat dit niet te veel is te achten.

Door eene Commissie uit het bestuur benoemd, zijn de waarden onder ulto. December ll. behoorlijk nagegaan en alles voor de volle waarde aangenomen.

Alsnu overgaande tot het resultaat van het afgeloopen jaar, heeft het bestuur de eer u de volgende cijfers voor te leggen.

BATEN.

Aan rente werd in 1859 gewonnen		*f* 89294.48
Af 4% renten vergoed		» 14051.55
		f 75242.93
Gereserveerd voor loopende renten		» 14000.—
		f 61242.93
Avans op eene wissel operatie		» 2000.—
		f 63242.93

LASTEN:

Diversen na aftrek van verdiende provisie	*f* 5764.18	
Commissarissen	» 2200.—	
Directeuren	» 8600.—	
Afschrijving	» 2800.—	*f* 19364.18
Zoodat de *zuivere winst* bedraagt		*f* 43878.75
Hiervan overbrengende 5% op het reservefonds ingevolge art. 18 der statuten		» 2193.93
blijft		*f* 41684.82

Zoodat een dividend van 8¼ perct. zal kunnen worden uitgekeerd, en het resteerende ad *f* 434.82 overgebragt op winst en verliesrekening van het derde Boekjaar.

Betreffende de kassierderij valt nog weinig vooruitgang te melden; zoo lokale bezwaren zouden te overwinnen zijn, het gemis aan spetie doet de behoefte zoo zeer niet gevoelen. Dit belang maakt steeds een punt van overweging bij het bestuur uit, doch zal, om daarin iets te doen, het geschikte oogenblik moeten afgewacht worden. Behalve het voordeel, dat de kassierderij voor de maatschappij zou afwerpen, houdt het bestuur zich overtuigd, dat zij in eene wezentlijke behoefte voorzien, en aan de handelshuizen op den duur bezuiniging zou aanbrengen.

Het zal afhangen van het gebruik, te maken van het geschikte oogenblik, om eene krachtige greep te kunnen doen in het thans bestaande stelsel van kassiers, dat welligt alleen de gewoonte voor zich heeft en daardoor zeer vast geworteld is.

Zoo het bestuur de steeds ondervondene welwillendheid van de directie van financien met dank meende te mogen vermelden, niet minder gaarne doet zij dit ten opzigte der medewerking van de Javasche Bank en de Factorij der Nederl. Handel Maatschappij.

Ruimschoots bleef de maatschappij zich verheugen over het gebruik, dat de handel van haar maakte, bij wien zij zich alleen nog voor de kassierderij heeft aantebevelen.

Ten slotte moet nog opgemerkt worden, dat eene uitbreiding van kapitaal dit jaar bij het bestuur in overweging kwam, doch het begreep, dat er alsnog geene noodzakelijkheid bestond, daartoe een voorstel te doen. Immers de Nederlandsch-Indische Escompto Maatschappij, met een volgefourneerd kapitaal van *f* 500,000, heeft niet meer dan een even groot bedrag aan crediteuren, zoo dat thans haar *kapitaal* met hare *uitgifte* gelijk staat, maar al ware de uitgifte drievoudig, zooals bij de meeste banken tot grondslag ligt, dan nog zoude door de omstandigheid, dat de *uitgifte* onzer maatschappij niet *dadelijk* opzegbaar is, maar daartoe een termijn, gedeeltelijk 14 dagen, gedeeltelijk drie maanden, vereischt wordt (voor het eerste thans slechts 1/5 en voor het laatste 4/5 van het uitgezet bedrag), dan nog vermeent het bestuur, dat de Nederlandsch-Indische Escompto Maatschappij op een standpunt mag bogen, dat door geene der Europesche banken, zelfs de meest solide wordt overtroffen.

Het Algemeen Bestuur voornd.,

J. C. REIJNST, D. T. PRYCE, } *Gedelegeerden.*

A. R. J. CRAMERUS, H. C. WILMANS, A. FRASER, } *Commissarissen.*

TIEDEMAN en VAN KERCHEM, *Directeuren.*

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		AGENTEN.
Januarij 22	Nederlandsch	bark	Friesland	M. C. E. Mispelblom Beijer	Portsmouth	10 Oct.	Dümmler & Co.
„ 23	Engelsch	schoener	Harriet	W. Black	Cocos Eiland	14 Jan.	G. Wilson & Co.
„ —	Hamburg	bark	Macassar	Göthe	Singapore		Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
„ 24	Nederlandsch	schip	Ocean	E. Poestkoke	Amsterdam	4 Oct.	B. Kopersmit & Co.
„ —	„	bark	Henriette Wilhelmina	I. H. Bock	Sijdneij	13 Dec.	van Ommeren, Rueb & Co.
„ —	Engelsch	„	Duchess of Sutherland	Meggett	Glasgow	8 Sept.	Pitcairn, Syme & Co.

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Januarij 22	Nederlandsch	bark	Twee Anthonijs	C. van Rijn van Alkemade	Pasoeroean
„ —	Ned. Indisch	stooms.	Banda	G. A. Neije	Soerabaija
„ —	Oldenb.	bark	Ammerland	A. Tapkens	San Francisco
„ 23	Nederlandsch	„	Konink. Ned. Yachtclub	F. L. Zack	Rotterdam
„ —	Ned. Indisch	„	Noorban	Said Djahin	Soerabaija
„ —	Belgisch	schip	Eduard Julie	J. Menner	Engeland
„ —	Engelsch	bark	Augusta	Babot	Nederland
„ 24	Nederlandsch	stooms.	Palembang	W. A. J. Kuller	Singapore
„ —	Hamburg	bark	Siwa	A. T. Brorsen	China
„ 25	Z. M.	stooms.	Samarang ... luit. t/z. 1 kl.	W. O. A. van Bennekom	koerst. N. W.
„ —	Nederlandsch	schip	Sumatra	H. Grivel	Samarang en Soerabaija

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Henriette*	J. van Loenen	China	Haager & Schuurman.
„	„	Graaf Dirk III.	C. J. Rotgans		Schimmelpenninck & Co.
„	„	Metalen Kruis	Zuurdeeg		„
„	„	Cheribon	Coers		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
„	schip	Standvastig Band	T. de Jong		van Ommeren, Rueb & Co.
„	bark	Baron Borstner van Dambenoy	N. Kruijssel	Macao	„
„	„	Java	S. S. van Dam		B. Kopersmit & Co.
„	„	A. R. Falck	D. van Duijvenboden		„
„	„	Hollandia	Wap		Büsing, Schröder & Co.
„	„	Jacob	Börger	Samarang	„
„	„	Herman*	M. van Velthoven	China	Dümmler & Co.
„	„	Huidecoper	C. J. N. Blok		„
„	schip	Schoon Verbond*	D. R. Borchers	Samarang en Soerabaija	„
„	bark	S. van Heel*	P. Dietz		J. Cezard & Co.
„	„	Decima*	E. Akkerman		„
„	schip	d'Elmina	F. C. Teengs		„
„	„	Nova Zembla	Hordijk		„
„	bark	Zephir	W. S. de Vries	Soerabaija	Reynst & Vinju.
Ned. Indisch	brik	Ocean*	Giam Liangsoeij		Buijs, Jacobsen & Co.
„	bark	Saijeel Gair*	Sech Basarahiet	Cheribon	„
„	„	Jenoer*	Said bin Alie	Soerabaija	„
„	„	Atiatoor Rachman*	Sahaboedien	Samarang	„
„	schip	Egbert*	Termijn	Panaroekan	Maclaine, Watson & Co.
„	3 mast.	schoener Elise*	B. J. Schipper	Telok Betong	Landberg, Bezoet Bie & Co.
„	bark	Henriette*	H. Chevallier	Samarang en Soerabaija	B. van Leeuwen & Co.
„	„	Zwaluw*	P. Bleem	Melbourne	Haager & Schuurman.
„	bark	Generaal Michiels*	D. de Wilde		„
Engelsch	brik	J. C. Rose*	Ballard	Cocos Eilanden	Wilson & Co.
„	schoener	Harriet*	Black	Cocos Eiland	„
Spaansch	schip	Reina del Oceano*	Sarachaga		Dümmler & Co.
Amerikaansch	bark	Dictator*	Zerega		„
„	„	Union*	Willey	China	Paine, Stricker & Co.
„	schip	Kleber*	Vorgijle	San Francisco	Maclaine, Watson & Co.
Pruissisch	bark	Der Süd*	Malchou		Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
Hamburg	„	Carl en Auguste*	H. Müller		Büsing, Schröder & Co.
Bremer	„	Rubens*	F. Soltenhurn	Soerabaija	Tolsen, Hunt & Co.
Oldenburg	schoener	Alfred Hermann*	W. Brummer	Sydney	E. Meetmann & Co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen schepen te *Samarang*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	DATUM.	VAN.
Januarij 14	Nederlandsch	bark	Cornelia Matilda	P. Snoeij	8 Aug.	Rotterdam
„ 15	Ned. Indisch	stooms.	Padang	A. Guijot	12 Jan.	Soerabaija
„ 17	„	„	Oenarang	S. van Hulstijn	16 „	„
„ —	„	bark	Bientang Anam	D. J. de Gee	8 „	Macao
„ —	„	stooms.	Palembang	Kuller	15 „	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Samarang*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Januarij 16	Ned. Indisch	bark	Alnoer	Sech Maasoekie	Grissee en Soerabaija
„ —	„	stooms.	Padang	A. Guijot	Batavia
„ 17	Deensch	schip	Maria Christina	C. Voss	Nederland
„ —	Ned. Indisch	stooms.	Palembang	Kuller	Batavia
„ 19	„	„	Oenarang	S. van Hulstijn	„

In lading liggende schepen te *Samarang*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Staatsraad van der Houven	J. Heijmeriks	Nederland	van Maanen & Co.
„	„	Paul Johan	A. Kooij	Nederland	„
„	„	De Amstel	H. H. Rotemaker	Soerabaija	B. Kopersmit & Co.
„	„	Albrecht Beijling	G. L. Muller	Nederland	van Maanen & Co.
„	„	Dava	H. Weijtenhorst		Gezagvoerder.
„	„	Cornelia Matilde	P. Snoeij		Dorrepaal & Co.
„	schoen.	Johanna Hendrika	L. van der Weijden	Nederland	„
Fransch	schip	La Rose	V. Essard	Frankrijk	„
„	bark	Alma	F. Pilieu	Nederland	„
Engelsch	schip	Jacatra	J. M. Foldridge		McNeill & Co.
Ned. Indisch	brik	Srie Negara	Intje Kandar		Gezagvoerder.
„	stoom.	Samarang Packet	J. F. Scheel		McNeill & Co.
„	bark	Pilades	G. Pohlman		Gezagvoerder.
„	„	Bientang Anam	P. J. de Gee		„
„	„	Amarah	P. Verschuur		„
„	„	Sara Eleonora	D. Schuijmer		Dorrepaal & Co.
„	schoen.	Hap Eng	Tan Kie		Gezagvoerder.

Aangekomen schepen te *Soerabaija*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN
Januarij 22	Nederlandsch	bark	Doggersbank	P. J. Kerkhoven	Batavia
„ —	„	„	Galilei	T. J. H. Koch	„
„ 14	„	„	Admiraal de Ruijter	B. Koster	„
„ —	Ned. Indisch	„	Almoemanie	Sech Bahasoan	„
„ —	„	„	Assadulla	Intje Kassim	Terug uit zee
„ 14	Nederlandsch	„	Elise	C. Maarschalk	Batavia
„ —	Ned. Indisch	stooms.	Oenarang	S. van Hulstijn	Banjoewangie
„ —	Amerikaansch	bark	Witch	S. Hultman	„
„ 17	Ned. Indisch	„	Fathoel Wahoetl	Sech Alhadat	Grissee
„ 18	„	„	Alnoer	Sech Mardjoekie	Samarang

Vertrokken schepen van *Soerabaija*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Januarij 12	Z. M.	stooms.	Suriname ... luit. t/z. 1 kl.	Schmidt auf Altenstadt	koerst. om de West
„ —	Ned. Indisch	„	Padang	A. Guijot	Batavia
„ —	„	„	Oenarang	S. van Hulstijn	„
„ —	„	bark	Goansin	Go Tjausee	Gressee
„ —	„	kotter	Esabbe	Mardam	Pasoeroean
„ 13	Nederlandsch	bark	Alcor	F. J. van Oppen	„
„ —	Ned. Indisch	„	Arief Banjermaas	Moh. Saleh	Koetei
„ —	„	„	Abeel Haer	Sech Bakariso	Grissee
„ 14	Z. M.	Korvet	Groningen	kapt. lt. t/z. van der Meersch	koerst. om de West
„ —	Nederlandsch	bark	Batavier	A. de Veogd van der Straaten	Probolingo
„ —	Ned. Indisch	stooms.	Palembang	W. A. J. Kuller	Batavia

In lading liggende schepen te *Soerabaija*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Hendrik Jan	J. van der Meijden	Nederland	Fraser, Eaton & Co.
Zweedsch	„	Augusta	Sandeberg	Nederland	„
Nederlandsch	„	Johannes Lodewijk	van der Waal	Nederland	„
„	„	Diligentia	D. van Bentveld	Nederland	„
Engelsch	„	Lauriston	Adamson	Nederland	„
Pruissisch	„	Dolphin	Klein		„
Hamburgsch	„	Herschel	Hauschild		Mathieu, Ebbs, Ruijs & Co.
„	„	John Herman	K. J. Dickmann		„
Amerikaansch	„	Witch	Hultman	Samarang	„
Ned. Indisch	„	Elien	Wentholt	Nederland	B. Kopersmit & Co.
Nederlandsch	„	Eensgezindheid	Flik	Nederland	„
„	„	Delftshaven	Schaap	Holland	„
„	„	Dorothea Elisabeth	D. Smit	Holland	B. J. van Eck & Co.
„	„	Deligence	L. Smit	Zweden	„
„	„	Antilope	Valberg		„
Zweedsch	„	Carolina	A. P. Dijberg		„
Nederlandsch	„	Nederland en Oranje	van Ruijven	Nederland	„
„	„	Postiljon	J. C. van de Poll		„
„	„	Almelo	R. P. Tjebbes	Nederland	Schimmelpenninck & Co.
„	„	Stad Assen	H. J. Haverbuit	Nederland	„
„	„	Jan Pieters Koen	P. A. C. Hugenholtz		„
„	„	Aquila	D. Gaaff		„
Fransch	stooms.	Plegeton	Kolonel T. Picard		P. Kervel & Co.
Nederlandsch	bark	Agatha en Maria	W. B. van Zijp		„
„	„	Vrijhandel	W. Leverstein	Amsterdam	„
„	„	Galilei	T. J. H. Koch	Amsterdam	„
„	„	Admiraal de Ruijter	B. Koster	Manila	„
Spaansch	„	Don Antonio de Escame	Don Seraphinus Ambanda	Oostzee	„
Engelsch	„	Saugeen	H. Verniight		J. F. van Leeuwen & Co.
Nederlandsch	„	E. W. van Dam van Isselt	J. C. Kolm	Rotterdam	„
„	„	Cartogene	D. Dunlop		Anemaet & Co.
Engelsch	„	Nisa	W. Lingard	Balie	Hill, Broekman & Co.
„	„	Scotch Lassie	E. R. Fels		„
Nederlandsch	„	Neerlands Koningin	G. Gerling		E. ten Brink & Co.
Engelsch	„	Scotia	G. Ward		Major, Matzen & Co.

MARKTBERIGTEN.

Te BATAVIA, DEN 24 JANUARIJ.

BENAMING DER GOEDEREN.	PRIJZEN VAN	PRIJZEN TOT	AANMERKINGEN.
Arak ... ₩ legg.	47.50	...	afgedaan.
Casia, Vera	9.—	12.—	niet aan de markt.
Cubeben	70.—	...	Idem
Cochenille	2.—	...	Idem
Klapper Olie	22.—	23.—	voorraad.
Gom Elastiek ... ₩ pic.	105.—	...	zeer gezocht.
„ Benzoin	80.—	120.—	zonder afdoeningen.
„ Dammar ... ₩ pic.	25.50	...	afgedaan.
Gutta Percha	...	...	niet voorh. aldz verkr.
Rotting, Banjermassing	11.—	15.—	prijzen stijgende.
„ Padang	7.—	7.50	geringe voorraad.
Sandelhout	...	...	geen voorraad.
Tin	95.—	...	niet aan de markt.
Foelie No. 1	55.—	60.—	weinig voorraad.
Huiden, Koe	5.—	5.50	weinig gevraagd.
„ Buffel ... ₩ st.	5.—	4.—	Idem
Kruidnagelen ... ₩ pd.	...	...	zonder voorraad.
Koffij, Java	35.50	...	verkoopen.
„ Padang	...	...	geen voorraad.
Notenmuscaat No. 1	85.—	...	lusteloos.
Indigo	4.—	...	zeer gewild.
Peper, zwarte	22.50	...	afgedaan
„ witte	40.—	...	zonder voorraad.
Sapanhout, Manila in Entrep.	7.—	...	geen vraag.
„ Java ... ₩ pic.	4.—	...	idem
Suiker No. 16	15.75	18.—	verk., ger. transact.
Rijst, Indramaijoe met zakken.	...	...	niet aan de markt,
« Witte Batavia 1e kwalit.	150.—	160.—	tot notering afgedaan, weinig voorraad.
« „ „ 2e „	140.—	150.—	
« Carga	120.—	130.—	

Wisselkoers op Holland pari, Engeland *f* 11,85. Singapore *f* 2,50. China *f* 2,25. Calcutta *f* 126.

Vrachten. Ned. Schepen: Herman, 45 @ 50 $ centen voor Rijst te Indramaijoe laden voor Hongkong, Metalen Kruis *f* 70,— voor Suiker te Cheribon en *f* 65,— voor tabak te Passeroean naar Amsterdam, Zephir, voor eigene Rekening, Amicitia 42½ $ Centen voor Rijst van Soerabaija naar Hongkong, Henriette alhier voor Rijst à 50 $ Centen naar Hongkong, Johannes Lodewijk *f* 60,— per last voor Suiker, *f* 70,— voor Arak, *f* 50,— voor Tabak en *f* 30,— voor Tin, te Soerabaija ladende voor Rotterdam; Hendrina *f* 67,50 voor Suiker en *f* 80,— voor Arak te Cheribon en Soerabaija te laden voor Rotterdam, Cheribon opgenomen door de N. H. M. voor *f* 70,— voor Suiker en *f* 60,— voor Thee, ladende te Cheribon voor Rotterdam; S. van Heel, *f* 70,— voor Suiker te Tagal en Pecalongan, *f* 60,— voor Thee, *f* 25 — voor Koper en *f* 30,— voor Tin van hier voor Rotterdam.

Te SAMARANG, DEN 20 JANUARIJ.

Koffij, *f* 34,— oogst opgeruimd.
Suiker No 16, *f* 15,50,— nominaal.
Indigo, *f* 4,— voor eerste qualiteit afgedaan.
Koehuiden, *f* 30,— ₩ kodie.
Buffelhuiden, *f* 40 @ *f* 45,— ₩ kodie.
Staart Peper, oogst opgeruimd.
Rijst ordinair wit, *f* 140 @ 155,— ₩ koijang @ 28 picol zonder zakken.
„ carga „ *f* 115 @ 130,— idem. idem.
Klapper Olie *f* 24,—
Katjang „ *f* 24,—
Rotting *f* 8½ @ *f* 9,—
Kadjang Matten, *f* 8,—
Wisselkoers op Holland pari

Te PASOEROEAN, DEN 18 JANUARIJ.

Suiker No. 16 oogst 1859 *f* 15¾, — 6000 pic. afgedaan tegen geheimen prijs.
Idem No. 16 oogst 1860 3000 pic. afgedaan aflevering tegen de *f* 14, 15⅝ geboden.
Rijst, (witte) ₩ koyang *f* 180,—
Id. (carga) „ „ „ 150,—
Olie, (klapper) pic. „ 25,—
Id. (katjang) „ „ 20,—
Wisselkoers pari

Bestaande Producten in 's lands pakhuizen, den 18 Januarij 1860.
[illegible] pic. Suiker [illegible]
46,368—48 „ Koffij [illegible] 1859.

Den 18 Januarij waren in de Gouvernements Pakhuizen afgeleverd uit den oogst van 1859.

DER FABRIEK		Gouv. levering PIC. SUIKER.	vrije beschikking.
Wonosarie Redjo,	a	10,682—39.	5,080—05
Ardjo Sarie,	a	14,130——	12,867—60
Ardie Redjo,		16,000—11.	
Yoso Wilangoon,		7,289—52.	
De Hoop,	a	12,118—77.	6,881—57
Djasatra Oost,	a	9,800——.	14,716—01
De Onderneming,	a	11,090—01.	14,618—21
Wono Redjo,	a	9,806——.	9,843—93
Kloerahan,	a	10,804—04.	6,861—03
De Goede Hoop,	a	6,860——.	5,017—61
Gajum,	a	10,998——.	4,738—46
Becassie Oost,	a	7,884——.	12,400—28
Dankbaarheid,	a	17,050——.	5,980—02
Soeko Redjo,	a	7,590—08.	12,368—90
Kawis Redjo,		11,580—57.	5,536—09
Parie Redjo,	a	8,000—10.	
Ploret,	a	10,9[illegible]—03.	2,051—69
Te Zamen		166,176—82 pic. Suiker.	118,605—26
		178,681—97 „ Koffij.	

N. B. van de fabrieken niet aangeteekend is de Gouvernements levering afgeloopen.

Lijst der in het Entrepôt aanwezige regalen.

VAN DEN 20 TOT EN MET DEN 24 JANUARIJ 1860.

Van Nederland per Ned. schip *Zwaluw*, gez. Bleem.
1 kist gem. VS en C no 10.
4 kist. adr. *G. Hardijk*
1 kist gem. VDN (in een vierkant)
1 kist. gem. AIW no. 1.

per *Jacob*, gez. Borger.
3 kist. gem. FG
1 kist. adr. *W. Cammen* adr. *Kopersmit.*

per *Amazone*, gez.
2 kist. adr. *P. Noordijk* PD

per *Decima*, gez. Akkerman.
2 kist gem. D en R

per *Twee Anthonijs* gez. C. van Rijn van Alkemade.
1 kist gem. GM no. 685.

per *Graaf Dirk III*, gez. Rotgans.
1 kist gem. W/A no. 1.

per *Mary Ros.*
2 kn. gem. JP no. 1 en 2.
1 kn. gem. PW no. 9.
SE en C.

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 21 tot en met den 24 Januarij 1860.

Met het Ned. Ind. stoomschip Oenarang Kapitein S. van Hulstijn, de hh. Lange en Echtg. Privé en Echtg. Mevr. Kuleskamp [illegible] van Munster, Doijer en de wed. Vriese en dochter van Samarang.

Met de Ned. bark Ida Elisabeth, Kapt. C. Kramers, de hh. Ds. van Heggel en fam. van Delden de Echtg. [illegible], Volk, Robbers, de jongeheeren J. L. S. en O. A. Whitton.

Met het Ned. schip Friesland, Kapt. M. C. E. Mispelblom Beijer, de heer Witter, Kapt. de Clerck en Echtg. 2de Luits. van Tejin, Vervleet, Harder en 100 officieren en manschappen van Rotterdam.

Met het Ned. Ind. stoomschip Banda, Kapt. G. A. Neije, de Majoor von Ketwich, Echtgenoot en twee kinderen, de Luitenant Hess en Echtgenoot, de Luitenants W. A. en J. K. Albrecht en Lemaillard [illegible] onderofficier Breuer, Echtgenoot en negen kinderen, onder kommies van de Recherche Z. A. Koerts en zoon, de heer van Oosterzee, Clifford, Rummers en Echtgenoote, Elesis de [illegible] naar Samarang en Soerabaija.

Met het Ned. Ind. Stoomschip Palembang, kapitein W. A. J. Kuller, de Overste Uhlenbeck, Majoor Popelier en drie kinderen, Adjudant onder officier Bakker, de heer Schiltz, van der Schalk, Mijnssen en Echtgenoot, Apel en Echtgenoot, J. A. Stor, Echtgenoot en 2 kinderen, Hooglandt, Stelling, F. Witte, Mevrouw Ruloffs met 1 kindje en Mejufvrouw Teenge, naar Singapore via Muntok en Riouw.

Met het Ned. Schip Oceaan, kapt. E. Poestkoke, de heeren Dr. Groeneveld en Echtg. van der Meulen, C. Schaap, G. Seehoff en Mr. de Sturler van Amsterdam.

Van elk in deze courant voorkomend artikel, dat geen bloot nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet

H. M. VAN DORP.

SNELPERSDRUKT VAN H. M. VAN DORP, TE BATAVIA.